

ért: 687/1904 v. 15.

A NAGYBÁNYAI EV REF. EGYHÁZMEGYE

1904 szeptember hó 6-án

SZINÉR-VÁRALJÁN TARTOTT GYÜLÉSÉNEK

és 1904. szeptember 17-én

SZATMÁRON TARTOTT IDŐSZAKI TANÁCSÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

KIADTA:

SZABÓ JÓZSEF

egyházmegyei főjegyző.

SZATMÁRON,
NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN.
1904.

A NAGYBÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1904 szeptember hó 6-án

SZINÉR-VÁRALJÁN TARTOTT GYÜLÉSÉNEK

és 1904. szeptember 17-én

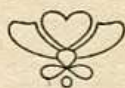
SZATMÁRON TARTOTT IDŐSZAKI TANÁCSÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

KIADTA :

SZABÓ JÓZSEF

egyházmegyei főjegyző.

SZATMÁRON,
NYOMATOTT A „SZABADSAJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN.
1904.

A nagybányai ev. ref. egyházmegye

1904. szeptember 6-án Szinérváralján tartott közgyűlésén

jelenvoltak

Bencsik István esperes, Helmeczy József világi tanácsbíró elnökle-
t alatt:

Soltész János, Balogh István, Szél György, Sátor Dávid lelkészi, Tóth
Mór, Dr. Dezső Kálmán világi tanácsbírák.

Szabó József lelkészi, Tordai Imre világi főjegyzők.

Magos Ferencz lelkészi, Szilágyi Tihamér világi aljegyzők.

Dr. Haresár Géza ügyész.

Balajthy Károly sz.-kóródi, Barkász Albert méhteleki, Bartók Károly
patóházai, Bodnár János kak-szentmártoni, Ferenczy Imre krassói,
Hajdu Albert udvari, Joó Kálmán sz.-berki, Kató Béla amaczi, Kál-
mán Sándor hiripi, Kiss Sándor misztótfalusi, Kócsi Péter nagy-
hodosi, Melegh Albert kőszegremetei, Nagy Elek k.-paládi, Nagy Lás-
jos felső-bányai, Öry Tamás lázári, Papoleczy Zoltán apai, Papp Jó-
zsef adorjáni, Soltész Elemér nagybányai, Szabó Bertalan batizi, Szabó
Károly sárköz-ujlaki, Szentgyörgyi Zsigmond homoki, Tóth Dániel
nagy-kócsi rendes, Ballay Aladár józsefházai, Varga Antal rozsályi
helyettes lelkészek, Gy. Kovács József szatmárhegyi segédlelkész.

Sinka Lajos tanítótestületi képviselő.

Boross Zoltán aranyos-meggyesi, Tóth Mór patóházai, Óvári Szeőke Sán-
dor udvari, Fényes Elek batizi, Melegh György k.-szentmártoni, Szabó
Lajos szatmárhegyi, Helmeczy Pál pettyéni, Puskás László hiripi,
Doby Ervin nagybányai, Sike Gábor k.-remetei, Hankovszki Béla jó-
zsefházai, Ifj. Deák Sándor nagypaládi, Bakoss Sándor kispaládi, Papp
Zoltán uszkai, Seres Károly rozsályi egyházi képviselők.

Fábián István, Imre Károly, Sólyom Ferencz, Bagoly Albert tanítók
és számos hallgató.

1. Esperes ur magas szárnyalásu buzgó ima után, rövid, de emelkedett szellemü megnyitó beszédet mondott, melyben utalva ev. ref egyházunk nehéz, küzdelmes helyzetére, mind a közegyháztagokat, mind az egyházi előljáróságokat szent vallásunk iránti hűségre, s az egyházi élet mezején való buzgó és lelkes működésre, kitartó és állhatatos küzdésre hívta fel és buzditotta lelkes szavakkal. Majd szívélyes szavakkal üdvözölvén a tanácsbirói és a jegyzői kart, s a gyűlés megjelent összes tagjait s egyrésztől kérve buzgó támogatásukat, másrésztől magát szíves jóindulatukba ajánlva,

a gyűlést megnyitotta.

2. Esperes ur jelentvén, miszerint egyházmegyei gondnok ur testi gyengélkedése miatt gyűlésünkön nem jelenhetett meg: kéri a világi elnöki széknél jelen gyűlésünkre helyettesítés útján leendő be-
töltését.

Világi elnöknek a jelenlevő legidősebb tanácsbiró Hel-
meczy József ur helyettesítettik, ki székét elfoglalván, a
maga részéről is szívesen üdvözli a gyűlés tagjait s örö-
mének ad kifejezést a felett, miszerint a gyűlés alkotó tag-
jaiban a kötelességérzet oly erős, mit a megjelentek nagy
száma élénken igazol. A maga részéről is e kötelesség-
érzetnek hódol, midőn igéri, hogy társelnöki székében buz-
galommal és pártatlansággal fogja végezni teendőit.

3. Egyházi képviselők megbízó levelei beszédetnek. A távol ma-
radó lelkészek közül Pásztor István, Kürthy Károly, Bodor Pál és
Papoleczy Károly távolmaradásukat öreg korukra hivatkozással igazol-
ják, Böszörményi Zsigmond és Osaba Adorján világi tanácsbirák közbe-
jött akadály miatt nem jelenhettek meg.

Képviselők az elől irt sorrendben igazoltatnak, távol-
levők mentségei elfogadtatnak.

4. A jegyzőkönyv hitelesítésére:

jelen elnökség elnöklete alatt kiküldetnek: Széll György,
Sátor Dávid, Tóth Mór, Dr. Dezső Kálmán tanácsbirák,
Hajdu Albert, Ferenczy Imre lelkészek, Sinka Lajos tanító
és a jegyzők.

5. Olvastatott a folyó évi egyházlátogatásról szóló esperesi je-
lentés a következőkben:

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Ez évben az egyházi törvény rendelte egyházlátogatást végeztek az Avas vidékén Bencsik István esperes, Magos Ferencz aljegyzővel, 3 turvidéki egyházban esperes mellett Fórizs Lajos káplán segédkezett. A Turvidéki egyházak nagyrésztében Széll György tanácsbíró, Magos Ferenczcel; Mikola környékén Molnár Lajos tanácsbíró, Joó Kálmán szárazberki lelkészszel; a Szamosontuli egyházakban Tóth Dániel nagykolcsi lelkész, Kálmán Sándor hiripi lelkészszel; Bánya vidékén Szabó József főjegyző, Nagy Lajos közpénztárnokkal.

A látogató küldöttségek jegyzőkönyvei alapján a következőkben adom meg jelenésemet egyházmegyénk múlt évi szellemi, erkölcsi és anyagi állapotáról.

I. Vallás-erkölcsi élet.

A vallás-erkölcsi élet általában véve elég megnyugtató, sőt kedvezőnek mondható. Egyes egyházakban a fejlődés, haladás mutatja a buzgóságot, a szorgalmas igyekezetet. Lelkészek és tanítók kisebb s nagyobb munkával viszik előbbre a gondjaikra bízott gyülekezeteket. Ha akadnak is egyes presbiterek, kik állásukat inkább tisztességnak veszik, minthogy kötelességeik teljesítésének érzetétől is átlennének hatva: többen elismerésre méltóan végzik teendőiket. Nagyobb indolentiával találkozott a küldöttség Józsefházán, hol az előre értesített presbiterek közül egy sem jelent meg, a miért az egyháztanácsulást se lehetett tartani. Ennek megtorlására egyházm. közgyűlésünknek intézkednie is kell. Ily viszonyok közt az ambitiozus lelkész jó igyekezete is sikertelen marad. Hívünk az Istennek szent házáat több és kevesebb buzgósággal látogatják. A vasárnap d. e. isteni tisztelet minden egyházunkban egyházi beszéddel tartatik meg. Délután különböző módon végzik a szertartást az egyes gyülekezetek. Káté- és biblia magyarázat felváltva van 20 egyházban, csak biblia magyarázat 11, csak káté magyarázat 5 helyen; egyházi beszéd 1, egyházi beszéd és káté magyarázat 1, egyházi beszéd és ima felváltva 1. biblia olvasás és ima 1, biblia olvasás 1, csak könyörgés 4, egyházi beszéd és biblia magyarázat 2 egyházban.

Erdőszádán évenként 4-szer tartatik urvacsorával összekötött istenitisztelet u. m. a 3 nagy ünnepen és aratási urvacsoraosztáskor.

A kapniki fiókegyházban is van Pünkösdi ünnepén állandóan istenitisztelet, hol egy magános házban Stáhl Gábor r. kath. v. kinst. altiszt házában már 30 éve végzi a mindenkori felsőbányai lelkész a

szolgálatot Hétköznapi reggel mindennap tartatik istenitisztelet 23 egyházban, hetenként 4-szer 1, 3-szor 15, 2-szer 2, 1-szer 2 egyházban. Délután mindennap 3 egyházban, 2-szer 1 egyházban, csak szombaton délután 39 egyházban. Téli időszakban hetenként 2-szer biblia magyarázat van Szentmártonban.

A konfirmációi oktatást vagy maguk a lelkészek végzik, vagy lelkészi felügyelet alatt a tanítók. A legtöbb helyen a 12 évet betöltött gyermekek részesülnek urvacsorával. Av.-Ujvárosban a 13 éves ismétlő iskolások. N.-Hodoson a 13—14 éves gyermekek. Mikola, Sz.-Váralja, Sárközüjlak, Józsefházán a 13 éves, vagy e kort már betöltött növendékek járulnak először urasztalához.

Az oktatás husvét és áldozócsütörtök közti időben történik, kivén Kis-Hodost, hol szept. és okt. hónapokban van.

Betegeknek az urvacsora részben mindenkor kiszolgáltatik a hivatásos kivánságára, részben csak urvacsora osztáskor óhajtanak beteg hitsorsosaink azzal élni.

Felekezetenkívüliek, szektáriusok egyházmegyénkben nincsenek, szertartásainkat nem mellőzik, kivéve Garbolczot, hol egy alkalommal az egyházi esketést nem vették igénybe.

Viszálykodó házasságok száma 2. Vadházasságok száma 29. Ezek számát a tiszta-berki cigányok 5-tel szaporítják.

Szegényekről község, polgári hatóság gondoskodik, természetesen különböző mértékben 22 helyen. Társadalmi uton 4 egyházunk tagjai nyertek némi segélyt, 110 gyermek, 139 korona tandíj elengedésben részesült, Nagybányán 100 kor 10 fillért kaptak többen a város jóvoltából. Az egyház szegény házában 2 öregasszony nyert ingyen lakást, 1 szekér fát s egy idős ember lakáspénzt 24 korona értékben.

Felsőbányán társadalmi uton gyűlt alaphól 19 szegény iskolásgyermekek kapott 46 korona értékű ruhát.

II. Az egyházak vagyoni állapota.

A megvizsgált számadásokban termény csak egy egyházban, Amacson lett kimutatva, — ezek szerint:

Bevétel	125498 K 49 f.
Kiadás	91458 K 02 f.
Maradvány	34040 K 47 f.

Tulkiadás 3 egyházban együtt:

4064 K 97 fillér bevétellel

4388 K 46 fillér kiadás.

276 K 51 fillér hiány.

Követelés 41214 K 85 f.

Adósság 39742 K 31 f.

E kimutatás azonban az egyházm. vagyoni állapotára nem lehet irányadó, mert a kimutatás nem egyöntetűen megy, míg a legtöbb egyház tőkevagyonát a követelésnél nem mutatja ki, addig Lázárinak 19 ezer 400 kor. alapítványi vagyona is itt szerepel.

Feltűnő, hogy míg a követelés 1901-ben 6329 K 89 fillér, 1902-ben 13175 K 80 fillér, addig most 41214 K 85 fillér.

Egyházi hivatalnokaink a legtöbb egyházban ki vannak fizetésükben elégitve, néhány helyen kevés hátralék van. De vannak olyanok is, hol a fizetések nem folytak be, így Sz.-Váralján a lelkészi, Sárközön és Józsefházán lelkészi és tanítói fizetések csak részben folytak be. Kis-Paládon a tanítónak 2 évről, Nagy-Paládon ugyanannak több évről vannak hátralékban.

A kivetett egyházi adó fedezi a szükségletet 24 egyházban, 23-ban nem fedezi.

Egyházi adókules: vagyon szerinti osztályokba sorozás 44, párbérszerinti 2 egyházban, perczent szerint 1 helyen.

A templom állapota jó 24, javítandó 17, rossz 5, építés alatt 1.

Iskola jó 24, javítandó 12, rossz 3, állami 7, községi 1.

Lelkészlak jó 25, javítandó 13, rossz 4.

Az egyházi épületek Szatmárhegy kivételével mind a Fonciére pesti biztosító intézetnél vannak biztosítva.

Biztosítási érték összege 333724 kor. Évi fizetési díj 1706 K 66 fillér.

A tűzbiztosítási érték nincs kitüntetve. Garbolcz, Egri, Batiz, Kis-Palád, Kis-Peleske, K.-Remete, Lázári és Sárközujlaknál.

A temető 2 kivételével mindenütt az egyházé.

Uj építkezés történt 21 egyházban 5498 K 33 f. értékben. Az egyházi épületek javítására fordított 12669 K 84 fillér.

III. Népiskolai adatok.

	fiu	leány	összesen
Tankötelesek 6—12 évig	1603	1581	3184
Ezek közül iskolába jár	1542	1475	3017
Iskolát elhagyott	28	59	87

	fiu	leány	összesen
Iskolázatlan	33	47	80
Tankötelesek 13—15 évig . . .	585	595	1189
Iskolába jár	484	478	962
Nem jár iskolába	101	117	218
Konfirmáltak száma	267	261	528

Tanítás eredménye: kitűnő 6, jeles 10, jó 9, elegendő 7, alig elegendő 3, elégtelen 2. Betegség miatt nem volt vizsga 3 helyen. Állami iskolákban a vallástánból kitűnő 4, jeles 1, jó 1, elegendő 1, elégtelen 1.

IV. Népmozgalmi adatok.

	fi	leány	együtt
Született törvényes	405	408	813
„ törvénytelen	47	25	72
Együtt	452	433	885
Áttért	2	1	3
Beköltözött	6	4	10
Szaporodási alap	460	438	898
Meghalt	337	329	666
Kitért	3	3	6
Kiköltözött	22	18	40
Fogyási alap	362	350	712
Népesség	11269	11381	22650

Házasságra lépett . . . 164

Tisztán református . . . 143

Vegyes vallásu 21

A vegyes házasságkötésnél 19 esetben nem egyezkedtek. Egyezés jött létre 1 esetben javunkra, 1 esetben kárunkra.

A) Építkezés és javítás.

Adorján. Abora lelkészi udvaron.

Apahegy. Iskola nagyobbított 514 K — f.

Ar.-Medgyes. Harangozói lak 1200 K — f.

Av.-Ujváros. Uti-féle bérház fedele 188 K 47 f.

„ Hegyi istenitisztelet helyiség 381 K — f.

Egri. Lelkészi lakon istálló fedél 41 K — f.

Felsőbánya A kántor leány-tanítói lak fedele 250 K — f.

Kis-Hodos. A lelkészi lakon tornác bekerített

Kapu kifizettetett.

Kőszegremete. Tanítónak istálló és fásszin . . .	251 K — f.
Krassó. Uj iskola épület, de befejezve még nincs, igy a költség még nem tudható.	
Lázári. Nyári menhely újra fedetett	360 K — f.
Magosliget. Sertésöl	41 K 80 f.
Méhtelek. Tanítói lakon egy zöldséges pincze készült.	
Mikola. Lelkészi és tanítói lak elé kerítés, tanítói lakra ürszék, temetőhöz uj kapu	580 K — f.
Erdőszáda. Uj iskola készült.	
Nagy-Hodos Tanító részére sütőház	36 K 14 f.
Nagy-Palád. Lelkészlak, tanítói-ház, gabonás zsin- delyezettett	528 K 83 f.
Rozsály. Templom elé portikus	136 K 32 f.
Pettyén. Iskola udvaron uj kut ásatott	120 K — f.
Szatmárhegy. A volt leányiskola udvaron egy pincze készült	400 K — f.
Tisztaberek. Templom elé portikus készült be- zsindeleyezettett, kimeszeltetett	416 K 76 f.
Udvari Lelkészlakon konyha téglával kirakatott	53 K 48 f.

B) Adakozás és hagyomány.

1. *Adorján.* Kovács Jánosné, Bartha Sándorné, Angi Pálné, Tóth Gáspárné. Baranyai Dánielné 1 1 izben az urasztalához kenyeret adtak. Bort adott Tóth Gáspár és Baranyai Dániel 1—1 izben. Özv. Farkas Károlyné szül. Nagy Zsuzsánna az urasztalára egy 6 kor értékű abroszt adott. Nagy Dánielné szül. Oroszi Mária az egyház számára 4 kor.-t ajándékozott.

2. *Apa.* Urasztalát kenyérrel lelkész neje, borral Szentiványi Gyula látták el.

3. *Apa-hegy.* Az urasztalát kenyérrel id. Compa Józsefné, borral Székely Gábor látták el. Tánczvizgalomból 34 kor. 12 fillér folyt be.

4. *Ar-Medgyes.* Orgona-alapra adtak: Köpeczi Sámuelné szatmári lakos 20 kor, Iparosok-bál jövedelméből 4 kor. Széll Márton kat. főmérnök Kolozsváron 20 kor. Urvaesorai kenyeret és bort Böszörményi Zsigmond ad minden évben s minden alkalommal.

5. *Görbed.* Székely György, Székely Mihály, Ács Mihály, Elek András, Angi György magtári alapra 2—2 véka tengerit adtak.

6. *Av.-Ujváros.* Községtől birság 5 kor. Özv. Kallós Jánosné

4 kor. Pünkösdi-bál jövedelme 46 kor, 50 fill. Szövetkezet 20 kor. Rákóczi-bál jövedelméből 6 kor. 42 fill., hegyibírság 2 kor. Varga József 3 kor. Karácsonyi-bál jövedelme 117 kor 94 fill. Majláth Ferencz adventben, Butka Mihály karácsonykor az urasztalát borral látta el. Butka Mihály a szószékre terítőt ajándékozott.

7. *Av.-Vámfalu.* Katona Béla koronaügyész ur ajándékozott 20 koronát

8. *Batiz.* Az urasztalát egész éven át özv. Jakó Pálné urasszony látta el. 2 szegény alapra özv. Jakó Pálné 4 kor. Szabó Bertalan lelkész 6 = 10 kor. 3. Egyházi közszükségletekre Szabó Bertalan 11 kor. 60 fillér. Ozsváth Géza 5 kor. Ecsedi László 6 kor. Kerekes Zsigmond 2 kor. Kaesó Sándor 6 kor. Stépán Albert 6 kor. Kiss Kálmán 8 kor. Ozsváth Elek 10 kor. Fényes Elek 40 kor. Győri Gábor 1 kor. Özv. Jakó Pálné 20 kor. Jakó Endre 20 kor. Ifj. Fényes Péter 20 kor. Draveczky János 10 kor. Kovásznay Zsigmond 20 kor. — 185 K 60 fill.

9. *Egri.* Az énekkar tánczvigalmának jövedelméből adott az egyháznak 70 kor. Dani Sándor eseléd egy kas méhet adott, mely 4 kor. 60 filléren kelt el. Özv. Szerdehelyi Ferenczné az urasztalát egész éven át kenyérrel látta el.

10. *Felsőbánya.* Özv. Késes Jánosné szegénysorsu idős nő 10 koronát adott, Lajos Pál nagybányai lakos 1 kor. Urasztalát kenyérrel s borral a buzgó hivek látják el.

11. *Homok.* Az urasztalára kenyeret ez évben is Gődény Imréné és Sándorné urnők adtak, özv. Eötvös Károlyné Csurka Jolán egy szövet terítőt, Fedik Josefa szegénysorsu leány egy kék csiku sávolys abroszt ajándékoztak az urasztalára 12 korona értékben,

12. *Hirip.* Medgyesi Lajos ajándékozott. Persely-pénzből begyűlt 26 kor. 36 fill. s az urasztalát kenyérrel egész éven át Kálmán Sándor lelkész neje Balogh Emma látta el.

13. *Kis-Hodos.* Ifj. Kelemen Ignác és neje Kiss Berta az urasztalát egész éven át kenyérrel látta el.

14. *Kis-Kolcs.* Győri Mihályné szül. Károly Eszter az urasztalát egész éven át kenyérrel, Csomai András pedig 3-szor borral látta el. Kálmán Sándor hiripi lelkészné szül. Balogh Emma a templombeli papi székre egy arany-rojttal és zsinórral szegélyezett terítőt 31 kor. 40 fill., Balogh Irén debreczeni tanítónő a szószékre egy igen szépen himzett aranyrojttal és zsinórral diszitett terítőt készített 190 kor. 28 fillér, az egyháztagek karácsonyi ajándéku 14 kor. 20 fillér, ezekivül 5 köből tengerit adtak 50 korona értékben.

15. *Kis-Palád.* Az új templom építésére Molnár László egyház-

tag Amerikából küldött 20 koronát, Bak Sándor nőtlen ifju az árva gyermekek segélyezésére 3 kort ajándékozott. Kenyeret az urasztalára lelkész és előljáróság süttetett.

16. *Kis-Peleske.* Az urasztalát gondnok és egyháztanács tagjai látták el éven át.

17. *Kőszegremete.* Özv. Mák Istvánné Butka Mária adott egy diszes urasztal-terítőt 35 kor. értékben.

18. *Krassó.* Tek. Asztalos Sándor szatmári bankhivatalnok egy diszes ezüst urasztali kannát ajándékozott 100 korona értékben. Az urasztalát egész éven át borral Bartók Sándor gyógyszerész ur 24 kor. értékben, kenyérrel pedig 5 izben Domokos Mihály gondnok 10 kor. értékben, 1 izben Bozsó Dánielné Domokos Zsuzsanna látta el 2 kor. értékben. Sinka Lajos tanító ur az egyháznak 1 mm. buzát ajándékozott 16 kor. értékben. Tek. Peleskei Pál ur az iskolához küszöbnek való fát ajándékozott 2 kor. értékben. Iskolai jutalomdíjakra az egyház 8 koronát, Krassó községe 10 kor.. Cs. Májer Sándor ur 5 kor., Peleskei Pál ur és neje Sinka Blanka 4 kor., Bartók Sándor 3 kor., Pap Antal remetemezői körjegyző 3 kor., Sinka Lajos tanító 1 kor. és könyveket összesen 5 kor. értékben, Ferenczy Imre lelkész könyveket 3 kor. értékben. Ugyan ő az iskolának egy csapos viztartó edényt adott 15 kor. értékben

A toronyóra-alapra ez évben befizetett, de itten részletesen fel nem sorolt kegyes adományok főösszege 51 korona. Az 1903. évi kegyes adományok összege: 261 kor.

19. *Magosliget.* Pásztor Sándor borra 10 k. Baka Kálmán 5 liter bort adott az Ur asztalára.

20. *Méhtelek* Egyesek kenyérrel látták el az Urasztalát. Köz-munkával 186 k 21 fill. kerestek a hivek.

21. *Mikola.* Id. Kállay Mihályné az Urasztalát egész éven át kenyérrel látta el.

22. *Misztótfalu* Az Urasztalához szükséges kenyeret özv. Barta Jozefa, a bort pedig Szilvási Imre adományozták egész éven át. A toronyóra költségére 2 bál jövedelme 216 k 90 fill. Egyesek pedig adományoztak e célra: Szilvási Károly 4 k. Szilvási István 4 k. Bum Titusz 4 k. Friedman Fáni 4 k. Kató Dániel 10 k.

23. *Erdőszáda.* Gr. Dégenfeld Sándor e. m. gondnok ur a tanítónak lakást és teljes ellátást ad 400 k értékben. Karácsonykor és vizsga alkalmával a grófi család az iskolás gyermekek közt sok ajándékot oszt ki. Az állam a tanítói fizetés pótlására 470 koronát ad.

24. *Nagybánya.* Február 14 én tartott batyu-bál tiszta jövedelme 670 korona 31 fill. Szőke Béla róm. kath. lelkész, a Gergely

alapra 1 k. Néh. Gergely Károlynak az egyházi tanácterem számára Kovács Elek által 24 koronáért készített arczképére adakoztak: Bányai János, Szücs Károly kereskedő, dr. Miskolczy Sándor 2—2 k. Vásárhelyi Gyula, Beregszászy Samu, Petky Károly, Torday Imre, Molnár András, Virág István, Géresi János, Thurzó Ferencz, id. Tóth, Sándor, Szerencsi József, Smaregla János, Gálffi Pál, Szücs Károly adótárnok, Kis Gábor, Deák Károly, 1—1 k. Jég Károly, Spiczuli Károly 60—60 fill. Dobi Ervin 50 fillér, Vigh János 30 fillér Összesen: 24 k.

Néhai Almási Sándor hagyatékaként egyházunk pénztárába beküldött a szatmári egyház ügyésze 825 k.

Papoleczy Károly szatmárhegyi lelkésznek átadott emléktárgyra adakoztak: Bányai József, Dobi Ervin, Szücs Károly adótárnok, Gálffi Pál, sasi Nagy Imre, Géresi János, Tordai Imre, Deák Károly, Szendi Antalné, Molesányi Gáborné, Mátéffi Ferenczné, Virág Lajosné, Virág Bálint, Petróczy Ferencz, Beregszászi Samu, Kiss Gábor, Szerencsy József, Petki Károly, Marosffy Dezsőné, özv. Bányai Károlyné, özv. Smaregla Pálné, Moldován Lászlóné, Boda Gyula, Turman Olivérné, Orosz Lajosné, Dienes Dezső, Penti Albertné, Iblauer Jánosné, Bömersbach Péterné, Molnár Antalné, özv. Kuszay Edéné, dr. Mikolai Sándorné, Bai Béláné, özv. Lipták Józsefné, Almer Lajosné, Tóthfalussy Józsefné, Mikó Béláné, Sziki Vilmos, Bottyán Géza, Soltész Elemér 1—1 korona. Liptai Károly, egy valaki 60—60 fill. Körmendy Sándor, Vásárhelyi Gyula 50—50 fill. Összesen 42 k. 20 f.

Templom fűtési alapra koszoru megváltás ezimen özv. Lajos Györgyné és családja 20 kor., Mátéfy Ferencz és neje 10 kor., együtt 30 kor.

Néhai Németi János és neje alapítványát és ennek 9 havi 5% kamatját Borsi Károly és neje kifizette, 415 kor. Özv. Burján Jánosné a néh. férje által egyháztartási alapra tett hagyományt kifizette, 100 kor.

Beregszászi Kálmán templom fűtési alapra 3 kor.

Szegény gyermekek karácsonyi felruházására adakoztak; Nagy-bányai részvény-takarékpénztár 10 kor., Szendy Antalné 6 kor. R. Kiss Gáborné, Dr. Miskolczy Sándorné 5—5 kor. Tordai Imréné, Molesányi Gáborné 4—4 kor. Moldován Lászlóné 3 kor., Beregszászi János, Dobi Ervinné, Pólya Sándorné, Bányai József, Virág Bálint, Ináncsi Jenőné, Kádas Juliánna, Gábor Sándor, Égli Mihályné, özv. Orosz Lajosné, Bammersbach Péterné, Iblauer Jánosné, Szentpéteri András, Szücs Károly adótárnok, Podhorszky Józsefné, Géresi János, Diénes Dezsőné, Szerencsi József, özv. Kunai Edéné,

Veres Lászlóné, Stoll Béla, Dr. Vas Gyula 2—2 kor. N. N. M. N. R. Virágh Lajosné, Bay Béla, özv. Smaregla Pálné, Penti Albertné Wiesner Richárdné, Kinál József, Fritsh Samuné, Mátéfi Ferenczné, Deák Károlyné, Mikó Béla, ifj. Langer Sándorné, N. N., N. N., Tóthfalussy Józsefné, Gálffi Pál, özv. Buday Károlyné 1—1 kor. N. N., 50 fill. N. N. 40 fill. Incze Lajos 20 fillér, összesen 100 kor. 10 fillér. Ezenkívül özv. Lipták Józsefné egy ruhára való flanelt és egy kötényre valót. Molnár Antalné 10 méter parchettet, Smaregla Mihályné 3 bluznak való flanelt, egy kötényt és gyümölesöt. Dr. Miskolczy Sándorné egy imádságos könyvet, Tóth Sámuelné ruhának valót, Bay József egy öltözet férfi ruhát, Bay Józsefné egy bluznak valót, 6 zsebkendőt és 3 pár keztyüt adott. Bacsay Ilona 24 drb. flanel inget ingyen megvarrt. Az adományozott ruha és gyümölesneműeken kívül kiosztatott lányoknak 23 drb. egész ruha, 1 kötény. fiuknak 24 drb. flanel ing.

Perselypénz gyűlt egész éven át 239 kor. 29 fill. Az urasztalát kenyérrel és borral mindenkor a buzgó hivek látták el. Összesen = 2449 kor. 90 fillér.

25. *Nagyhodos.* Bál jövedelme 27 kor., 84 fillér. Közbirtokosság adománya 100 kor. Gör. kath. egyház iskolára 12 kor. Persely pénz 13 kor. 51 fillér. Összesen 153 kor. 35 fillér.

26. *Nagy-Kolcs.* Az urasztalát kenyérrel a hivek látják el.

27. *Pagy-Palád.* A látogatási jkben ez áll: Sajnos! bár a templomba járást a hivek buzgón gyakorolják, az áldozatkészségtől s az adakozástól ridegen tartózkodnak a hivek.

28. *Ombod.* Az urasztalát kenyérrel a hivek sorban, borral pedig N. Székely Mihály látják el.

29. *Patóháza.* Az urasztalához kenyeret Tóth Mór, bort a lelkes ad. Nagy Ferencz 2 kor., Kánya Mihály 3 kor. Amerikából küldött. Karácsony előtti este kántálással 34 kor. 12 fill. termény és pénzt kerestek.

30. *Pállalva.* Az urasztalát kenyérrel Béres Istvánné, borral Fodor Károly gazdatiszt látják el. Ref. s. egylettől 100 korona.

31. *Rozsály.* Bakasovszky János r. kath. v. földbirtokos a magtár részére 3 v. buzát adott.

32. *Pettyén.* Orgona alap javára bál jövedelméből 10 korona adatott. Helmeczy József birtokos ur neje Jakó Jolán urnő diszes urasztalát készítettett 200 korona értékben. Urasztalát kenyérrel és borral Böszörményi Sándor főgondnok ur látja el állandóan.

33. *Sárköz.* Br. Vécsei László harangozásért 30 kor. Tóth Gyula Amerikából 10 korona. Ifjusági bál jövedelméből 16 kor.

Kurpé Mihály Amerikából 10 kor. Kurpé Ferencz Amerikából 5 kor. Lőrincz Gusztáv 4 kor. Báljövdelem ezimén 100 kor.

34. *Sárközujlak.* Péchy István ur az urasztalát egész éven át kenyérrel és borral látta el. Kiss Kálmánné születelt Tóth Piroska az urasztalához egy terítőt készíttetett.

35. *Szamoskóród.* Kenyérrel és borral az urasztalát a hivek látják el és pedig bőjtre, kenyeret adott Boros Antal és neje, husvétra Zs. Vajda Ferencz és neje, pünköstre Nagy Sándor és neje, ujkenyérre özv. Vajda Istvánné, ujborra Sebestyén Ferencz és neje, Karácsonra Szógrádi Józsefné.

36. *Szatmárhegy.* Az urasztalát kenyérrel az egyháztagok, borral részben a hivek, részint az egyház látja el.

37. *Szárazberek.* Kupán Bálint egyháztag az urasztalára egy aranyrojtos kék bársony terítőt ajándékozott 20 kor. értékben. Urasztalához kenyeret egyes egyháztagok, bort pedig egy izben Kupán István adományozott.

38. *Kakszentmárton.* Horváth Bertalan kakszentmártoni r. k. nagybirtokos ur az egyházi tagok által az egyházi földbe kölcsön adott 3 mm. buzának 54 kgr kamatját 6 koronát, az egyház javára adományozta. Urasági tisztje Nagy Dániel ur a husvéti urasztalára ingyen bort adott 3 korona értékűt. A hivek a biblia százados ünnepre 1kor. 20 fillért, a debreczeni tápintézetre Melegh György házanként 8 kor. gyűjtött. Felébe közös erővel tengeri termett 20 mm. értéke 252 kor.

39. *Szinér-Váralja* Torony javításra tett ajánlatokból befizettek Kávássy László, Sátor Dávid 50—50 kor. Bajnóczi Géza, Szilvássi Dániel 30—30 kor., Gerber Ödön 25 kor. Szőke Bálint, Mándy Árpád Koroknay Károly 20—20 kor., Koos Gizella, özv. Tegze Ferenczné, Pap István, Jenei Endre, Szilvássi György, Kőrösi Sándor, Sólyom Zsigmond, Pásztor Endre 10—10 kor., Lányi János 8 kor., Komoróczy Lajos, Sólyom Mihály, Szilágyi Imre, ifj. Héti József, Kovács Lajos, Hodász Károly Sólyom Sándor, Széles Ilona 6—6 kor. Uray Bertalan, Bodor Endre, Fogarassy Józsefné, id. Oláh Ferencz, Kocsis János, Boér Károly, Melegh Lajos, Fekete Lajos, id. Zsorányi Elek 5—5 kor., id. Makray József, Bárány Lajos, Makray Károly, Tréger József, Fehér Károly, Sebő Antal. Tóth Zsigmond, ifj. Nagy Lajos, özv. Tomcsányi Józsefné, Compa György, Fazekas Sándor, Lugosi Sámuel, Lázár Endre, Szabó Ferencz, id. Kósa György, Warecz József, özv. Bécsi Józsefné 4—4 kor. Imre János, Pap Endre, Makray Zsigmond, id. Neogrady Mátyás, ifj. Nagy Sándor, bornicsi Papp János, Angi Mihály, Tóth Imre, id. Botos Mihály,

Tóth József, Soltész Jánosné, Z. Széles Mária 3—3 kor., ifj. Makrai József, id. Bali József, Fehér József, Vass Károly, ifj. Kovács Károly, ifj. Bali József, N. N., ifj. Neográdi Mátyás, Sebő Endre, Vári Ferencz, Kondó János, Szatmári Sándor. özv. Csengeri Mihályné, Eesedi Károlyné, Czompa Bertalan, Lázár Zsigmond, Papoleczy Zsigmond, Papoleczy József, Romocsa Józsefné, Romocsa Lajos, Kölcei Gábor, ifj. Zoványi Elek, Biró Károly, Kanyó György, Pap Jánosné, Nagy András, Kiss Sándor, Pap Antal, Lázár György, Pap Juliska, ifj. Kalmár Károly, Pápay Dániel, Gerber Ferencz, Széles Endre 2—2 kor. Pápay Károly Compa Istvánné, Váry Sándor, özv. Bak Mártonné, Bak József, Turzuly Károlyné, Nagy István, Kovács Ferencz, Oláh József, Lukács Mihály, Sárközi András, Makrai Gergelyné, Nagy Ferencz, Marecz Károly 1—1 korona. Összesen 630 korona. Urasztalát kenyérrel Sólyom Zsigmond, borral Ujfalussi Miklós látta el, közszükségleti czélra adott énekkar 34 kor.

40. *Tisztaberek.* Kugler Albert. nagyvárad kereshető ur az iskola részére adott 2 képet Vörösmarty Mihály emlékére. Másik 1848 márcz. 15. népszabadság félszázados emlékére. Deli Imre föld-birtokos adománya 8 kor. Egyházbál jövedelme 84 kor. 54 fillér, közmunkával keresett az egyház 167 kor. 40 fillért.

41. *Udvari.* Az urasztalát Papp Gyula ur kenyérrel. Szeőke Barnabás ur borral látták el, Magyar Gusztávné szül. Szilágyi Juliánna adott 2 kor. Kanizsai Sándorné az urasztalára 2 drb. terítéket adományozott.

42. *Berend.* Bikfalvy Albert ur az iskola számára Kossuth Lajos életnagyságu arczképét adományozta. Medgyesi Ferenczné szül. Bartha Juliánna az urasztalára egy szép abroszt adományozott. Maák Lajos az iskolát egész éven át, mindenféle írószerrel látta el.

43. *Dobrács-Apáti.* Kovács Juliánna és neje egy alkalommal kenyeret és bort adtak az urasztalához.

44. *Józsefháza.* Az urasztalához szükséges kenyeret és bort Nagys. özv. Boros Pálné ajándékozta.

Az összes évi adomány, a nem értékelt természetbeli ajándékokon kívül 5975 K. 93 f.

Ime nagytiszt. és mélt. egyházmegyei közgyűlés a fentiekben vagyok szerencsés egyh. megyénk mult évi anyagi és szellemi, erkölcsi életére vonatkozólag jelentésemet megtenni, midőn kérem, hogy ezt tudomásul venni méltóztassék, kiváló tiszteletem nyilvánítása mellett vagyok,

Nagy-Palád, 1904 aug. hó.

Bencsik István.
esperes.

Ezen esperesi jelentés, miután egyházaink és iskoláink fokozatos fejlődéséről s a gyülekezetek körében uralkodó s egyenetlenség és viszály által meg nem zavart békés, egyetértő munkálkodásról s a hivek buzgó áldozatkész-ségéről tesz tanubizonyságot, örvendetes tudomásul vétetik.

6. Esperes ur, tekintettel arra, miszerint az egyházlátogatás jegyzőkönyvének felolvasása sok időt vesz el különben is szűkre szabott gyűlésünk idejéből s e miatt sok, igen fontos ügyek tárgyalására kevés idő jut, indítványozza, hogy ezután az említett jegyzőkönyv nyomassék ki s a gyűlés ideje előtt küldessék meg az egyházaknak.

Az indítvány közhelyesléssel fogadtatván, határozati erőre emeltetik.

7. Tóth Dániel lelkész az egyház látogató küldöttségek részére a tisztességes napi díjról — Széll György t. bíró pedig legalább a megfelelő fuvardíjról való gondoskodást ajánlják gyűlésünk figyelmébe, hogy a látogatók különben is terhes és közérdekből végzett munkájokra ne kényteleníttessenek a magokéból ráfizetni.

E felhozott körülmények — Sátor Dávid indítványa folytán — majd később midőn az egyetemes lelkészi értekezletnek a közigazgatási költségek nagyobb összegben leendő megadása iránti indítványa tárgyalatik, fognak figyelembe vétetni és érdemleges elbirálásban részesíttetni.

8. Széll György tanácsbíró egyházlátogatási tapasztalata után előadja: miképp az egyes egyházak számadásai nagyon különfélék, úgy hogy nem lehet igen sok helyen azokból a tőkéről s általában a vagyoni állapotról tiszta képet szerezní. Különbözők a számadások alakjukra és elintézési módjukra nézve is. Ugy gondolja, hogy e téren, az egyöntetűség a tiszta és átlátható kép nyerhetése szempontjából, valamit tenni kell, mire ezennel felkéri a közgyűlést.

Egyházmegyénk közgyűlése megbizsa a számoltató székét, hogy az egyházi számadások egyöntetűségének, tiszta világos átláthatóságának lehetővé tétele céljából készítsen egy számadási mintát és szabályzatot, amely szerint vezetnének aztán egységesen minden egyházainkban a számadások és azt jövő gyűlésünkön mutassa be.

9. Olvastatott az időszaki változásokról és intézkedésekről a következő esperesi jelentés:

Mélyen tisztelt Egyházmegyei közgyűlés!

F. év április hó 7—8-ik napjain tartott egyházmegyei közgyűlésünk ideje óta egyházmegyénkben történt változások s figyelmet

érdemlő nevezetesebb eseményekről a következőkben van szerencsém köteles jelentésemet beterjeszteni.

Egyházmegyénk területén mult gyűlésünk óta — Istené legyen a hála az enyészet angyala az egyházak tényleges szolgálatában álló hivatalnokok között pusztító munkát nem végzett, állunk mindanyian közös erővel küzdve az egyházunk ellen irányuló áramlattal s munkálkodva s kiki a maga helyén s állomásán, egyházunk javára, szellemi anyagi előhaladására.

Egyházaink némelyikében azonban történtek némi változások nevezetesen.

Tiszteletes Bottyán Pál lázári lelkész a nagyszalontai egyházmegyébe kebelezett, Belényesi egyházba nyervén meghívást, itteni állásáról lemondott s helyette f. évi július 10-én Molnár Lajos és Osaba Adorján bizottsági tagok ellenőrzése mellett, tiszakóródi lelkész, Öri Tamás 1-ső osztályu egyházra minősített rendes lelkész választatott meg egyhangulag. A megválasztott lelkész meghívására 14 nap eltelte után a presbyteriumot felhatalmaztam s lelkész részére a díjlevelet megerősítettem.

Nagybányáról Bartha György segéd lelkész, az illető rendes lelképásztor s egyháztanács beleegyezésével helyet cserélt, Imre József 1-ső lelkészképeségi vizsgát tett köröstarcsai segéd lelkészszel. Ezen cserét, miután ezen utóbbi ifju atyafiszolgálati bizonyítványát, és elbocsátóját előttem bemutatta, az egyházmegyének utólagos jóváhagyása reményében megerősítettem.

Örömmel jelentem, hogy a rég vajudó szatmárhegyi káplán ügy végre valahára megoldást nyert. Püspök ur ugyanis, f. évi június 28-án, 1964 sz. alatt kibocsátotta Kovács József 4-ed éves hit-tan hallgató ifjut oly kötelezettséggel, hogy szeptember hó elején a VII-ik félév-re beiratkozni s rendben levő indexét a püspöki hivatalnál bemutatni tartozik, ily értelemben, nevezett ifjut a lelkészi szolgálatok teljesítésére felhatalmaztam. A szerződés, melyet tiszteletes Papoleczy Károly urral kötött az iratok közt van.

Váczi Mihály mikolai tanító állásáról aug. 23-ról hozzám intézett levelében lemond s elbocsátó bizonyítványt kér. Miután azonban sem szolgálati bizonyítványát, sem az egyházzal való leszámolásáról szóló bizonyítékot nem terjesztett be, az elbocsátási okmányt ki nem adhattam.

Józsefházáról Bagoly Albert meghívást nyervén Görbedre, Józsefházai tanítói állásáról lemond s a görbedi állomást elfogadta s részére a díjlevelet, miután a választás egyhangu volt s rendben folyt megerősítettem.

Józsefházai tanítói állomás még ez ideig üres.

Kakszentmártonból Erdős Endre eltávozván s elbocsátóját is kikérvén, az ekként megüresedett tanítói állomásra Barazsi József zsarolyáni okleveles tanítót választották meg egyhangulag, ezen választás a jegyzőkönyv beterjesztése után megerősített.

Kispeleskéről Gecsei Jenő más nagyobb jövedelmű egyházba nyervén meghívást, jelenlegi állásáról lemondott, helyébe Molnár Ambrus okleveles tanító lett megválasztva s általam megerősítve.

Garbolczon ideiglenes tanító Rácz Mihály, tanulmányait folytatni akarván, hivataláról lemondott, helye ez ideig még üresen áll.

Szamoskóródon Molnár Zsigmond okleveles és jó sikerrel működő tanítót azon oknál fogva, mert énekelni nem tud, lemondatták, illetőleg elbocsátották. Azonban az éppen üresedésben lévő Uszcai tanítói állomásra egyhangulag megválasztott, s miután a választás törvényes rendben folyt, megerősített.

Szamoskóródon a tanítói állomás ez ideig még betöltetlen. Szomorú jelenség az, hogy aránylag rövid idő alatt, sok tanító változás történt, különösen néptelenebb s csekélyebb anyagi erővel rendelkező egyházainknál s ennek oka meggyőződésem szerint az, hogy még ma sincsenek elegendő számban a kor színvonalán álló okleveles tanítóink s gyakran kell alkalmaznunk még nem végzett képezdei növendékeket ideiglenes minőségben, kik egy évre erősíthetők meg, de más részről idősebb tanítóink egy része tanulni, a korral haladni nem tud, nem akar s ez elégedetlenséget, békétlenséget szül iskolát tartó egyházainknál. A küszöbön levő Zsinat lesz hivatva a közoktatás s nevelés ügy szellemi és anyagi oldalainak rendezése által a fennálló bajt lehetőleg orvosolni.

Fennebb elsorolt intézkedéseimet kérem tudomásul venni, s a mennyiben az egyházmegyei közgyűlés kifogás alá esőknek nem találná, — megerősíteni.

Kötelességemnek ismerem továbbá, — jóváhagyás végett — bejelenteni, hogy a józsefházai egyház kérésére az amerikai hitsorosokhoz intézett két darab templom építésre vonatkozó segélyt kérő ívet megerősítettem s ajánlatommal elláttam. Ugyanezen egyház részére ápril havában adótartozás leírására 320, a folyamatban levő téglavetés költségeinek fedezésére pedig 180 koronát, majd ugyanezen év május havában építési célokra 309 koronát takarékpénztárban kezelt pénzből, kiutaltam. — Ugyan e helyen kell megemlítenem, hogy az apai egyháznak az állami iskola ügyében kötött szerződés 10 évre leendő meghosszabbítására — tekintettel a sürgős körülményre — az egyházmegye jóváhagyásának reményében, a kért en-

gedélyt megadtam, valamint az iskola kiépítési céljaira 600 korona kölcsön felvételére felhatalmaztam, — Krassói egyháznak ugyancsak iskola építési célra szintén kért és nyert 8000 korona kölcsön felvételére meghatalmazást. — Végül: mint örvendetes eseményt meg kell említenem, hogy a tőke segélyezési bizottság elnöke értesítése szerint a folyó évi június hóban tartott egyetemes konvent 43. számú határozata értelmében méhtelekí egyházunk 2000 korona tőke után 100 kor., a nagyhodosi egyház 2400 kor. tőke után 120 kor., a lázári egyház 3000 kor. tőke után 150 korona, az erdőszádai leányegyház pedig 2400 kor. tőke után 120 korona évjáradékkal lett segélyezve. Az illető egyházak ez örvendetes eseményről értesítve lettek, de a kiutaláshoz mulhatatlanul szükséges előzetes okiratok még az erdőszádai egyházból nem érkeztek be.

Ezek beterjesztése után, kérve a mélyen tisztelt egyh. megyei közgyűlés jóváhagyását,

mély tisztelettel vagyok

Bencsik István,

esperes.

Ezen esperesi jelentés általánosságban jóváhagyó tudomásul vétetik. A felsorolt lelkész, s.-lelkész és tanító választások, s esperes ur egyéb — megerősítést igénylő — intézkedései közgyűlésünk által megerősíttetnek.

10. Olvastatott a zsinati képviselőkre adott szavazatok felbontásával foglalkozott bizottság 1904. augusztus 17-én Szatmáron felvett jegyzőkönyve.

E szerint — nem szavazván Mikola, a többi érvényes 41 szavazatból — nyert egyházi rendes képviselőségre Bencsik István esperes 36 szavazatot, Soltész János tanácsbíró 5 szavazatot; világi rendes képviselőségre gr. Dégenfeld Sándor egyhm. gondnok 30, Helmeczy József világi tanácsbíró 10, dr. Barta Béla 1 szavazatot.

Egyházi pótképviselőségre Széll György 17, Szabó József 13, Soltész János, 9, Balogh Ferencz 1, Sátor Dávid 1 szavazatot. Világi pótképviselőségre Torday Imre 22, Helmeczy József 11, Böszörményi Zsigmond 4, Csaba Adorján 1, Böszörményi Sándor 1, Tóth Mór 1, Simonffy Imre 1 szavazatot.

Ezek szerint általános szavazattöbbséget nyertek egyházi rendes képviselőségre Bencsik István esperes; világi rendes képviselőségre gr. Degenfeld Sándor egyházm. gondnok; világi pótképviselőségre Torday Imre egyhm. világi főjegyző; egyházi pótképviselőségre legtöbb szavazatot nyertek Széll György és Szabó József, általános szavazattöbbséget senki sem nyert.

Ezután esperes ur jelenti, miszerint egyhm. gondnok ur a sza-

vazás eredményének tudomásul vétele után határozottan kijelentette, hogy ő a megválasztást el nem fogadja, miért is a világi rendes képviselőségre és az egyházi pótképviselőségre a legtöbb szavazatot nyert Széll György és Szabó József kitűzésével újabb szavazást, illetve pótválasztást rendelt el.

Majd olvastatott ezen pótválasztás jegyzőkönyve, mely szerint — Magos-Liget, Tiszta-Berek szabálytalan szavazata érvénytelenítettén, 5 egyház u. m. Mikola, Adorján, Sárköz, Sárköz-Ujlak, Egri nem szavazván és pedig az utóbbi négy — felszóllalás szerint — azért, mert a szavazást elrendelő körlevelet későn kapták — a többi 35 érvényes szavazatból nyert világi rendes képviselőségre Helmeczy József világi tanácsbíró 29, Böszörményi Zsigmond 4, Torday Imre 1, Csaba Adorján 1 szavazatot; az egyházi pótképviselőségre nyert Széll György 20, Szabó József 15 szavazatot.

Egyházmegyénk közgyűlése a szavazás eredményét tudomásul veszi s annak alapján egyházmegyénk részéről *zsinati rendes képviselőnek* egyházi részről Bencsik István esperes, nagy-paládi lakost, világi részről Helmeczy József világi tanácsbíró szatmári lakost; *Zsinati pótképviselőnek* egyházi részről Széll György egyházi tanácsbíró avasujvárosi lakost, világi részről Torday Imre egyházm. világi főjegyző nagybányai lakost kijelenti.

Mely eredmény az egyházkerületi központi bizottsághoz jegyzőkönyvi kivonaton felterjesztendő.

II. A zsinati képviselőkre elrendelt szavazások alkalmával nem szavazott és pedig mindkét ízben Mikola, csak másodízben Adorján, Sárköz, Sárköz-Ujlak, Egri.

Mikola a kétszeri nem szavazásért 8 korona fizetésére köteleztetik.

A többi egyházak beterjesztett mentségek szerint nem kapván meg idejében a szavazást elrendelő esperesi körlevelet, esperes ur megbizatik, hogy nyomozza ki: hol készt meg a körlevél s a hibás lelkészt a szabályszerű birság megfizetésére kötelezze.

Pénztárnok pedig felhivatik, miszerint kísérje figyelemmel, hogy vajjon-e birságpénzek behajtatnak-e? s ha igen, úgy azokat vételezze be a közpénztárba.

12. A költségvetési iv javításával megbízott küldöttség megbízásának megfelelően: bemutatja a javított költségvetési ívet.

Helybehagyatik s főjegyző a kellő számú példányok nyomatásával és az egyházaknak megküldésével megbizatik.

13. Olvastatott Molnár Lajos lemondása egyházmegyei tisztségeiről.

A lemondás sajnálattal elfogadtatik.

Az ekként megürült egyházi tanácsbirói szék betöltésére nézve a szavazás elrendeltetik, felkérve esperes ur, hogy az egyházak presbyteriumait hívja fel a szavazás megejtésére s a szavazatoknak egy általa kinevezendő bizottság által eszközözendő felbontására s ha az első szavazás eredményre nem vezetne, egy második szavazás elrendelésére.

A többi tisztségek a tárgysorozat letárgyalása után fognak közgyűlésünk által betöltetni.

14. A szatmári és németi testvéregyház, mint fenntartótestület azon kérelemmel járul egyházmegyénkhez, hogy a szatmári tanítónőképezde IV. osztályúvá fejlesztéséhez, fenntartásához, anyagi segélyével járjon hozzá, illetőleg egy tanári szék költségét, a 3000 koronát a szatmári, nagykárolyi, máramarosugocsai és beregi egyházmegyékkel együtt egy közösen megállapítandó kulcs szerint ajánlja meg. Ezzel kapcsolatosan Biki Károly esperes tudatja, hogy a szatmári egyházmegye e célra a lélekszám szerinti 2 filléres hozzájárulást megajánlotta s egyházmegyénk részéről is hasonló támogatást kér.

Egyházmegyénk közgyűlése — bár teljes tudatában van azon nagyfontosságú missiónak, melyet a szatmári tanítónőképezde hivatva van betölteni; sőt maga is és pedig már a korábbi években sürgette annak felállítását s most is kész annak érdekében anyagi támogatásával is közreműködni; de miután állandó teher elvállalásáról van szó: — a kérelmet a számvizsgáló bizottságnak azzal adja ki, hogy a segélyezés forrásainak kijelölésére, mérvère és módjára nézve jövő közgyűlésünk elé terjesszen véleményes javaslatot.

Együttal az egyes egyházak már ezuttal felhivatnak, hogy a jelzett nagyfontosságú cél érdekében tegyék meg önkéntes ajánlataikat s arról a tanítónőképezde igazgatóságát értesítsék.

15. Beterjesztetett közgyűlésünkhöz a szatmárhegyi egyház 1904. ápril 25-én tartott egyháztanácsi gyűlésének 25. számú, május 1-én tartott közgyűlésének 27. számú jegyzőkönyvi határozata, melyekben kimondatott, hogy a szatmárhegyi egyház a nagybányai egyházmegyéből kebeleztessék ki és a szatmári egyházmegyéhez csatoltassék s

ennek végrehajtása végett egyházmegyénk közgyűlése kerestessék meg. Indokolják e kérelmüket azzal, hogy a szatmárhegyi egyház Szatmárnémeti város kebelében fekszik, összes vallási és kulturális intézményeit a város törvényhatóságától élvezi, oda fizeti adóját, s vele naponként külön vonatokon négyszer közlekedik, míg a nagybányai egyházmegyébe 60—70 kméter távolságban van bekebelezve.

Egyházmegyénk közgyűlése, mielőtt e tárgyban érdemleges határozatot hozna, kiküldi a szatmárhegyi egyház kebelébe Bencsik István esperes és Helmeczy József vil. tanácsbírókat oly megbízással, miszerint vizsgálják meg, hogy az elszakadást kimondó jelzett határozatok a gyűlések szabályszerű összehívása után jöttek-e létre s így azok a presbytérium és közgyűlés törvényszerű megnyilatkozásai-e?; továbbá, ha az elszakadás szándéka törvényszerűen nyilatkozott volna is meg és valóban közóhajítás volna is, hassanak oda, hogy az egyház az elszakadás iránti kérelmét vonja vissza.

16. Olvastatott a számvizsgáló bizottságnak 1904. aug. 26-án, Patóházán tartott gyűlése jegyzőkönyvének következő száma:

1. szám.

Első sorban beható vizsgálat tárgyává tettük Sátor Dávid e. m. könyvtárnok 1903. évi számadását s miután az egyes tételeket a nyugták s ellennyugtákkal összehasonlítottuk, a bevételeket 116 K 97 fillérben, a kiadásokat 102 K 80 fillérben, a pénztármaradványt 14 K 17 fillérben helyesen feltüntetettnek találtuk s így a számadás terhe alól Sátor Dávidot elismerés kifejezése mellett felmentendőnek véleményezzük. A számadás 1-ső lapján pénztárnok által „Jegyzet” alakjában törlendőknek jelzett egyének közül csupán nh. Gál Pétert véleményezzük törlendőnek, a többiekben nézetünk szerint a követelés fentartandó. Előbb könyvtárnok útján tartozásaik befizetésére felszólítandók, nem fizetés esetén pedig ellenők a hivatalos eljárás megindítandó. A nagymérvű hátralékokra ismételten felhívjuk az e. megye becses figyelmét

Egyházmegyénk közgyűlése a bizottság véleménye alapján a számadás eredményének tudomásul vétele mellett, Sátor Dávid könyvtárnokot a számadás terhe alól — a szokott fenntartással — elismerésének kifejezése mellett felmenti.

Az összes hátralékok behajtására nézve a bizottság javaslatát elfogadja és határozati erőre emeli; utasítván könyvtárnokot az azok értelmében sürgősséglendő fokozatos eljárás iránti kezdeményező intézkedésre.

Végül kimondja közgyűlésük, miszerint jövőre a számadás január végéig a számvizsgáló bizottság elnökéhez be-terjesztendő a számvizsgáló bizottság által februárban meg-vizsgálendő s már a tavaszi egyh. megyei közgyűlésre fel-terjesztendő.

17. Olvastatott ugyanazon bizottság gyűlésének következő jegy-zőkönyvi száma:

2.

Folytatólagosan vizsgálat tárgyává tettük Nagy Lajos e. m. köz-pénztárnok számadását az 1903. évről. Megjegyzéseink a következők: 7. sz. kiadási tétel alatt 144 korona van feltüntetve, holott 19 egyh. képviselő aláírása után e tétel csak 114 kor. lehetne. A különbség 30 kor. igazolandó, vagy pedig volt pénztárnok terhére teendő, mert ez még elszámolása — illetve átszámolása előtti időben történt. Ugyan-azon időből 17. sz. kiadási tétel 3 kor. 80 fill. esperesi fuvardíjról nyugta nincs. Volt pénztárnok által beszerzendő. Ugyanazon időből 19. sz. tétel: Tóth Dániel egyházlátogatási költség című 6 kor.-ról nincsen nyugta. Volt pénztárnok által beszerzendő. Bevéteelnél 2-ik lap: Iskolalátogatók rovatában végösszeg 74 kor. helyett 72 kor. 2 kor. tehát pénztárnok javára iratik. És így bevételek főösszege: 7204 kor. 20 fill. kiadás 6857 kor. 15 f. pénztármaradvány 347 kor. 05 fill. Tényleges tőke vagyonállás 9519 kor. 60 fill., hátralékok főösszege 1109 kor. 42 fill. A legszigorubban véleményezzük a hátralékok be-hajtását, illetve az idevonatkozólag hozott e. m. végzések betartá-sát. Letétek főösszege 664 K 55 fill. A szokott fentartás és elismerés kifejezése mellett Nagy Lajost felmentendőnek véleményezzük, egyuttal pedig helyesnek találnók azt is, hogy jelen jegyzőkönyv a főkönyvbe teljes szövegében bevezetessék. Kmf Tóth Mór b. elnök, Sinka Lajos, Ferenczy Imre biz. jegyző.

Egyházmegyénk közgyűlése a bizottság véleménye alap-ján Nagy Lajos közpénztárnok 1903. évi számadásának ered-ményét tudomásul veszi s őtet a számadás terhe alól a szokott fenntartással, — elismerésének kifejezése mellett — felmenti.

A bizottságnak az egyes megjegyzései mellett előter-jesztett javaslatait határozati erőre emeli s azok értelmé-ben való eljárásra Molnár Lajos volt közpénztárnokot, e. m. ügyészt és esperest, az ezek végrehajtása iránti kezdemé-nyezésre pedig Nagy Lajos jelenlegi közpénztárnokot uta-sítja.

Együttal határozatilag utasítja közgyűlésünk közpénztárnokot, hogy az évi számadást minden évben január 31-ig terjessze be a számvizsgáló bizottság elnökéhez, s a bizottság azt mindig február hónapban, a pénztári maradvány vagy készlet felmutatásának megkívánása mellett, vizsgálja meg és a tavaszi egyházmegyei közgyűlésre terjessze fel.

18. Kiss Sándor misztótfalui lelkész hivatkozva súlyos betegségére és abból eredő szolgálatképtelenségére, az iránt folyamodik egyh.-megyénkhez, hogy részére káplántartásra a congrua bizottságtól segélyt kieszközölni kegyeskedjék.

Egyházmegyénk közgyűlése folyamodó lelkész kérelmét, miután szolgálatképtelenségéről biztos tudomása van, a legmelegebb pártoló ajánlattal terjeszti fel a főt. egyh. kerület útján a főt. és mélt. konvent congrua bizottságához.

19. A nagybányai ev. ref. egyháztanács 1904. júl. 17-én tartott gyűlésében 61. sz. alatt, aug. 21-én tartott közgyűlésében 68. sz. alatt elhatározta, hogy, tekintettel a megélhetési drágasági viszonyokra, jelenlegi lelkészének, Soltész Elemérnek fizetését személyéhez kötötten 1904. év július hó 1-től kezdődőleg évi 400 koronával felemeli. Most e határozatnak jóváhagyását kéri.

Egyházmegyénk közgyűlése a nagybányai egyház közönsége iránt kifejezett elismerése mellett a 400 kor. személyi pótléknak Soltész Elemér lelkész részére, személyéhez kötötten 1904. évi július hó 1-től kezdődőleg történő megadása iránti határozatot jóváhagyja s az erről szóló s 3—3 példányban beterjesztett egyh. tanácsi és közgyűlési jegyzőkönyvi kivonatot, a határozat felsőbb megerősítése s azokra leendő rávezetése céljából a főtiszt. egyh. kerületi közgyűlésre felterjeszti.

A nagybányai egyház ezen szép ténye a kebelbeli egyházak presbyteriumaival közölni határozatik.

20. Olvastatott Ferency Imre, Széll György és Soltész Elemér jelentése az általuk gondozott missiói körökről.

I. Ferency Imre jelentése a krassói körből. A missiói kör ez évi állapota általában megnyugtató. Két izben kerestem fel őket. Egy izben Lippón isteni tisztelettel kapcsolatosan urvacsorát osztottam. Született 2. Eskettetett 2 (tiszt) pár. Meghalt 3. Konfirmáltatott 1. Kiköltözött 1. Beköltözött 6. Az egyes szertartások teljesen díjmentesek. Sőt a temetés Krassóról kivitt énekkari tagok közreműködésével történik, miként a múltban is. Nehány kisebb alaku bibliát s „Koszorú” fzetet kiosztottam. A hivek alkalomadtán és nagy ünnepeken az anya-

egyház templomát felkeresik. Egy esetben lelkész még ajándékot is — szép varrottas kendõt — kapott. Érdekes itt megjegyezni, hogy idegen vallásu és nemzetiségü növendék 20 járt a missió területérõl az anyaegyház iskolájába. Jelenleg ev. ref. tanköteles a missió területén 4, kik közül kettõ az anyaegyház iskolájába rendszeresen járt, a másik kettõ beiskoláztatásának kérdése a jövõ feladata.

II. Széll György jelentése az avas-ujvárosi körbõl. Hitfeleink száma a körzetben összesen = 174, tehát némivel alább szállott. Minden hónapban egyszer végeztem a missió területén isteni tiszteletet és pedig mindenkor vasárnap délelõtt urvacsora osztással kapcsolatosan 11 izben Felsõfaluban, egy izben az avas-ujvárosi hegyen, utóbbi helyen nagyszámu, elõbbi helyen 15—55 résztvevõvel Hitfeleink a központon, Felsõfaluban tartott isteni tiszteleteket a közeli falukból felkeresik és az ünnepi isteni tiszteleteken megjelenõk száma — úgy az urvacsorával élõké is — örvendetesen szaporodott. Téli Ujságot, Luther társaság és Koszoru füzeteit s a biblia ünnepére vonatkozó kiadványokat osztogattam szét, részben ingyen. Kereszteltem 2-õt, eskettem 1-et, temettetett kántorral 2. A felsõfalui állami iskolában a vallás tanítást m. e. 13 tanítvány részére Szõnyi Ilona tanítónõ végezte. Az éneklésre isteni tiszteletek tartásakor éneklõmmel a gyermekeket gyakoroltatom. Felsõfalui imaházi alap 2967 K 97 fill. legnagyobb részben takarékpénztárban, kisrészben kötelezvényen elhelyezve. Imaházi alapra perselypénz és önkéntes megadóztatás útján begyûlt felsõfalui hiveinktõl 31 K 70 fill. Imaházi alap szaporodás a mult évihez képest 166 K 15 fill. Az imaház terve és költségvetése megkészítésével Tóth Sándor építész megbízott.

III. Soltész Elemér jelentése a nagy-bányai körbõl. Kereszteltem 6-ot, temettem 4-et. Isteni tiszteletet tartottam Erdõ-Szádán 4 izben urvacsora osztással. Urvacsorázók száma mind a 4 izben: 122. Borpatakából és Fernezelybõl a hivek N.-Bányára járnak templomba. Az erdõszádai államsegélyes iskolában volt 33 növendék és pedig 5 ref., 23 gör. kath. és 5 izr. 6 osztályban. Konfirmáltam 1 leányt és 2 fiut. Borpatakon a községi elemi iskola I—IV. osztályában vizsgázott: 5 ref. növendék, kiket vallásra lelkész utasítása szerint a tanítónõ tanított, 3-nak a Vadnai féle „Protestáns Jellem“ c. könyvet adtam. — Erdõ-Szádán gr Degenfeld Sándor egyházi főgondnok ur szokott jótéteményeit ez évben is gyakorolta, ezenkívül, bár a tõke segélyt még fel nem vette az egyház, a tervezett iskolát 8—10,000 kor. költséggel felépíttette. Erdõszádán voltam 8 izben, Borpatakban 4 izben és Fernezelyen 2 izben. Költségeim mérvét a mult évi kimu-

tatás tünteti fel. Erdőszáda múlt évi költségvetése bevétel 1263 K 4 fill., kiadás 1127 K 20 fill., maradvány 135 K 84 fill. volt.

A jelentések helyeslő tudomásul vétetvén, a főt. egyház kerület misszióügyi bizottsága útján a főt. és mélt. konventre felterjesztetnek.

21. Ferenczy Imre közalapkezelő betérjeszti jelentése kíséretében az e. m. közalapi bizottság jegyzőkönyvét az 1903. évi számadás megvizsgálásáról, az 1904 évi járulékok megállapításáról, valamint az 1903. évi hitelesített főtabellát.

A jelentés, mely szerint a közalap ügyei rendben vezették, a hátralékok a legkisebb arányúak és a folyó évi járulékok csökkenése lényegtelen, öröndetes tudomásul vétetik s közalap kezelőnek buzgó és eredményes működéséért elismerés nyilváníttatik.

22. A krassói egyház közgyűlése az érvényben levő és egyház megyeileg a 45—1897. sz. e. m. közgyűlési határozattal jóváhagyott és megerősített egyházi adó jellegű állandó közmunka kivetés megváltoztatását és leszállítását kéri. Ezzel szemben a presbyterium az eddigi eljárás és kivetésmód fenntartása mellett foglal állást és ugyanezt kéri Jakó Antal presbyter és közgyűlési tag is, ki ez ügyben indokolt felebbezést terjeszt fel az egyházmegye elé.

Egyházmegyénk közgyűlése aggodalommal látja, hogy az eddig példányképül szolgáló derék krassói egyházban, a hol az egyházi adó már is felényire szállott alá, sőt a magtár szándékolt életbeléptetése esetén jóformán alig lesz egyházi adó; s a hol a második iskola felállítása folytán az egyház kötelezettsége ismét megnövekedett, olyantehertérázási irányzat készül lábrakapni, mely alapján a hivatoknak a teherviselésen alapuló jogait lassanként illuzóriussá teszi. Ettől ellekintve azonban az egyházközségi közgyűlésnek illetékességét, a már egyszer elvállalt, rendszeresített és felsőbb hatóságilag végérvényesen jóváhagyott egyházi közmunkakivetés és teherviselés leszállítására nézve el nem ismerheti; annyival kevésbbé, mivel a felebbezett határozat jövedelemcsökkentést involvál, mely a szükséglettel szemben a fedezet elégtelenségét eredményezheti; hogy pedig ez be nem következhetik, nincs a közgyűlés által okmányszerűleg bizonyítva, sőt még említve se; továbbá a felebbezett határozat szerinti új alapon való kivetés az eddigí kulcs megváltoztatását vonja maga után és ez iránt még javaslat sem terjesztetett elébünk. Tehát ezekre tekintettel közgyűlésünk

a presbytérium fenntartó határozatával egyetértőleg, a beadott felebbezés figyelembevételével, a közmunkakivetés eddigi módjainak megváltoztatásához hozzá nem járulhat és az egyházközségi közgyűlés eziránt hozott határozatát jóvá nem hagyja.

23. A krassói magtár életbeléptetési ügyében a 17—1904. sz. egyházmegyei végzésben kinevezett küldöttség beterjeszti, a helyszínen, a magtáralapítók közgyűlésében felvett jegyzőkönyvvel együtt véleményes javalatát.

Egyházmegyénk közgyűlése, mind az alapszabályok, mind a magtáralapítók jegyzőkönyvi megállapodása és ki-jelentése, mind a küldöttség kiemelve előterjesztett véleménye alapján határozatilag végérvényesen kimondja, hogy a krassói takarékmagtár az alapítók rendelkezése szerint olyan egyházi vagyont képez, melynek jövedelme semmi másra nem fordítható, hanem egyedül csak a lelkész fizetésére; azzal az alapítók vagy jogutódjaik egyéb tekintetben nem rendelkezhetnek, annak jövedelmét semmiféle más-nemű egyházi terheik, mint tanítói próvent, — mely ezután is a hivekre mindenkor kivetendő, — közmunka apasztására, — mely ezután is érintetlen marad, — stb. stb. — nem fordíthatják; nem fordíthatják magán-céljaikra sem és egymás közt soha fel nem oszthatják.

Továbbá a krassói ev. ref. egyháztanácsnak és a magtáralapítók közgyűlésének azon határozatát, mely szerint a lelkészi próvent-illetmény már az 1904-ik évtől kezdve egészben a takarékmagtár által fizettessék, oly rendelkezéssel hagyja jóvá egyházmegyénk közgyűlése, hogy már ez évben is csak az esetben fizettessék egészben a magtárból a lelkész provent fizetése, ha a hivek, illetve a kölcsönvevők az alapszabályszerűleg kötelezett járulékokat a kölcsönvett termények után fizetik s így a magtár abban a helyzetben lessz, hogy a tőke-vagyon csorbitása nélkül az összes lelkészi provent-fizetést fedezheti. De ezt is csak az 1904-ik évre engedélyezi közgyűlésünk. Továbbra pedig kötelezi az egyháztanácsot, hogy 1905. évi őszi közgyűlésünkre a magtári tőke állásáról s kamat-jövedelméről rendszeres, okmányolt kimutatást terjesszen fel s ha annak alapján közgyűlésünk arról győződik meg, hogy a tőke-vagyonban apadás nem áll elő: az esetre fog a magtár jövedelmének a lelkész egész próvent fizetésére fordíthatása

tekintetében véglegesen határozni; fenntartván a jogot arra nézve is, hogy akkor a lelkeszi próvent-illetményt meghaladó jövedelem tekintetében az egyháztanácsot — az alapszabálynak megfelelőleg — további utasítással lássa el; kijelentvén azt is, miszerint a nem alapítók továbbra is próvent fizetésre kötelezendők, mely a magtár jövedelméhez lessz csatolandó.

24. A sárközi egyház betérjeszti jóváhagyás és megerősítés végett tanító-énekvezéri díjlevelét elkülönítve a tanítói fizetéstől az énekvezéri fizetést s átváltoztatva a terményeket suly szerinti mennyiségre.

Egyházmegyénk közgyűlése a betérjesztett díjleveleket nem hagyja jóvá, hanem azok viszaküldésével utasítja az egyház előjáróságát, hogy azokat az elkülönítésre nézve a tanító nagyobb nyugdíjigénye szempontjából, a 402 1895. sz. egyházkerületi határozat, — a suly mennyiség kiszámításánál a 18 - 1895. sz. egyházmegyei megállapítás figyelembe vételével és betartásával állítsa ki. Továbbá a lakást is számítsa a tanító javadalma közzé, minthogy a törvény szerint a tanítónak lakás is adandó, az államsegélyt pedig csak akkor vezesse a díjlevelbe, ha annak értéke alapján a miniszterium annak mennyiségét megállapította, a korpótléket pedig hagyja ki belőle, minthogy annak mennyisége változó a tanító szolgálati éveivel képest.

Végül elrendeli közgyűlésünk, hogy a díjlevelből hagyassék ki azon pont, hogy „a szántóknak ebédet a tanítóné ad,” mert ez a tanító fizetését csökkenti s nem is illik már a mai kor felfogásához s szokásaihoz.

25. Az uszkai egyháztanács panaszt emelt esperes urnál Szentpétery Jenő volt gondnok ellen, azért, hogy a pénztári maradvánnyal többszöri felszólítás dacára sem számolt el. A panasz közöltetvén Szentpétery Jenővel, ő az elszámolásra nézve — minthogy beadványa szerint a pénztári maradványt a hiveknél kintlevő adósságok képezik, melyeket a nehéz időre is tekintettel nem lehetett eddig behajtani — szept. 1-ig haladékat kért esperes urtól, mely meg is adatott.

Kiadatik esperes urnak azzal, hogy ha Szentpétery Jenő szeptember 1-ig át nem számolt volna, az átszámolás megtételére őt e. m. ügyész útján peres uton kényszerítse.

26. Olvástatott a M. Pr. I. T. meghívása az ujvidéki gyűlésre. Tudomásul vétetik.

27. A nagybányai egyház előjárósága szabályszerű egyháztanácsi

(1904. aug. 14. 65. sz.) és közgyűlési (aug. 21. 67. sz.) jegyzőkönyvi kivonatok melléklésével beterjeszt egy adás-vevési szerződést, mely szerint az egyház eladta Nagy-Bánya városának a Klastrom mezei kaszálót és az ugynevezett régi temetőt. Csatolt kérvényében e szerződés jóváhagyását kéri.

Az ezen ügylet helyszíni megvizsgálásával esperesileg megbízott Sátor Dávid és Gerber Ödön jelentik, miszerint a mellett, hogy a város által elfogadott vételár az eddigi jövedelemnek többszörösét biztosítja az egyháznak — a jelzett birtoktestek felerészben vízenyős voltuknál fogva tetemes befektetés nélkül a vételár kamatainak megfelelő jövedelmet a jövőben sem adhatnak, — a Klastrom mező nevű rét töltésszerű alakjánál fogva szabályos telekrészletekre nehezen osztható, — a részletekben értékesítés egyesek útján a város által elfogadott árban alig — vagy csak évtizedek alatt lenne talán remélhető, így e vétel el nem fogadása csak kárával járna az egyháznak. Minélfogva az eladás és szerződés jóváhagyását véleményezik.

Egyházmegyénk közgyűlése a küldöttség véleménye alapján, jóváhagyva a már megkötött és beterjesztett szerződést, megengedi a nagybányai ev. ref. egyháznak, hogy a tulajdonát képező s a nagybányai 90. sz. tjkvben 1174. hrsz. a. felvett ugynevezett Klastrom-mezőt és az ugynevezett régi temetőt, az új kataszteri térkép szerint kimutatott s felek által elfogadott 10 738 □ öl területtel négyszögölenként két (2) koronával számítva 21 476 koronáért Nagy-Bánya sz. kir. r. t. városnak eladhassa.

Kötelezi egyszersmind az egyházat arra, miszerint a vételért „A régi temető és klastrom-mezei rét templom fenntartási alap” címe alatt akár takarékpénztárilag, akár államkötvények alakjában külön kezelje.

Ez ügy felsőbb jóváhagyás és megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni határoztatik.

28. Hivatalból felterjesztetett egyházmegyei gyűlésünk elé a nagypaládi egyháztanács 1904. augusztus 26-án tartott gyűlésének 2-ik számú, ifj. Deák Sándor gondnok és Hadady Lajos presbyter által felelő az azon határozata, mely szerint a Nagy-Eger nevű földek az eddigi bérlő Fried Salamon mellőzésével Róth Ignác földbirtokosnak szabadkézből adattak ki bérbe 2400 kor. évi haszonbérért.

Pótlólag beküldetett Fried Salamon kérvénye, melyben utasíttatni kéri a nagypaládi egyház presbyteriumát, hogy a bérleti szerződést további 12 évre 2400 kor. évi haszonbér mellett, vele kösse meg.

Bár az egyházi törvény 96-§-ának b) pontja szerint a

gondnokok a fekvő birtokokat árverés útján tartoznak bérbeadni; de mivel e rendelkezéssel szemben a nagypaládi presbytérium az 1904. augusztus 20-án tartott gyűlésben 4. jegyzőkönyvi sz. a a község lakosai javára célzó kedvezmények biztosabb elérhetése és a földek gazdaságos kezelhetése okából a szabadkézből való bérbeadást egyhangúlag elhatározta s ehhez felebbezők is minden kifogás nélkül hozzájárultak: az ez alapon történt bérbeadás elleni, különben is semmivel is meg nem okolt s felebbezők előbbeni állásfoglalása után érthetetlen célzatu felebbezés elutasításával, az illető földeknek Róth Ignác javára lett bérbeadását egyházmegyénk közgyűlése annyival is inkább jóváhagyja, mert ez ügy tulajdonképpen az egyháznak belügye. s ebben a személyek és azok által nyújtott garanciák, valamint az ezeket leginkább biztosító kiadási mód megállapítása tekintetében a presbytérium intézkedhetik — felelősége mellett — a leghelyesebben.

Miről kérvénye visszaadása mellett, Fried Salamon is értesíttetni rendeltetett.

29. Nagy Lajos egyházmegyei közpénztárnok jelenti, hogy a 23 - 1904. sz. egyházmegyei határozatban foglalt rendelkezésnek, az ott kitűzött határidőig, szeptember 1-ig az illető egyházak — Adorján kivételével — eleget nem tettek s Tiszta-Berek 194 kor, 07 fill., Sárköz 63 kor. 63 fill. közpénztári hátraléka még ma is fenn áll. Nem is említve Mikolát, hol a behajtás egyházmegyei ügyészre bízott.

Utasítatik Dr. Harcsár Géza egyházmegyei ügyész, hogy a nevezett egyházakon jelzett közpénztári hátralékait s esetleg Mikolán is, ha még be nem hajtotta volna — polgári per útján, haladéktalanul hajtsa be.

30. Olvastatott Bottyán Pál volt lázári, jelenleg belényesi lelkész bucsu-levele, melyben az egyházmegye lelkészi karától, elnökségétől és tisztikarától megleghangon bucsuzik el.

Távozó lelkész urnak bucsuszavaiból kellemesen értesül közgyűlésünk megelégedett helyzetéről, jól eső örömmel veszi tudomásul a körünkben eltöltött idejéről való kedves megemlékezés szívből eredő szavait, őszinte melegen érző szívvél viszonzozza s hőn óhajtja, hogy a jelenleg elfoglalt lelkészi állásában is, mint a magyar protestáns egyház méltó képviselője, vezére, lobogó fáklyája legyen az egyház, a vallás és a magyar nemzeti eszméknek, melynek

fénye, ragyogása mellett egyetértve, egyesülve haladjon az ottani társadalom, a vallásosság és művelődés áldott célja felé.

31. Egyetemes lelkészi értekezlet tárgyalván a felsőborsodi lelkészi testületnek a lelkészi fizetés felemelése tárgyában kelt s meggyőző érvekkel támogatott „felhívását” és a heves-nagykunsági lelkészegyesületnek erre hozott határozatát: abban állapodott meg, hogy felkéri az egyházmegyei közgyűlést, miszerint illetékes egyházi fórumaink útján, a közös bizottság véleményétől eltérőleg, eddigi álláspontjához híven, sürgesse a lelkészi fizetésnek a 48. XX. t.-c. alapján 2400 koronára való kiegészítését s a közös bizottság által is követelményül állított korpótlékkal való ellátását; ugyszintén az ev. ref. tanítók fizetésének az állami tanítókéval egyező megállapítását.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházmegyei lelkész értekezlet javaslatát magáévá teszi, megvalósítás céljából a főtiszteletű egyházkerület útján az országos zsinat elé terjeszti.

32. Miután az egyházkerület részére kiutalt államsegély már az 1903-ik évre több mint 40,000 koronával emeltetett s miután köztudomású, hogy e felemelés főképp az egyházi közigazgatás érdekében történt: egyházmegyei egyet lelkészértekezlet határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint az egyházmegyék a kerület részére fizetett járulékok alul mentessenek fel, ezen kívül minden egyházmegye fele részben közigazgatási, fele részben vallástanítási célra 2000—2000 korona segélyben részesüljön, a fentmaradó rész illesse csak az egyházkerületi közpénztárt. E javaslattal kapcsolatban indítványoztatott az egyházlátogató küldöttség tiszteletdíjának felemelése és fuvardíjjal ellátása.

Egyházmegyei közgyűlés magáévá teszi e javaslatot s annak elfogadására a főt. egyházkerületi közgyűlést kéri. — A kapcsolatosan tett indítvány megvalósítását az egyházkerület intézkedésétől teszi függővé.

33. Olvastatott az egyetemes lelkészi értekezlet által kiküldött bizottságnak nevezett értekezlet nevében és megbízásából beterjesztett munkálata, mely megjelöli azokat a kifogásolt pontokat, melyek az új népiskolai törvényjavaslatban helyet foglalva egyházunk törvényes jogait sértik, semmibe veszik, mely pontok megváltoztatása céljából a munkálat felterjesztést javasol, egyuttal a kívánt módosítást is előterjeszti.

Egyházmegyei közgyűlés a nagy gonddal és dicséretes

alapossággal készült munkálatot elfogadja, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vezeti és a főt. egyház kerületi közgyűlésre felterjeszti.

A nagybányai ev. ref. egyh. megye egyetemes lelkeszi értekezletének indítványa az új közoktatási javaslat sérelmes intézkedéseinek megváltoztatása tárgyában.

Hazánknak minden hű fia, a magyarságnak és általános népműveltség terjedésének lelkes barátja örömmel üdvözölte és lelkesedéssel fogadja a közoktatási és pedig egyenesen a népoktatási törvénynek azon gyökeres módosítását, mely a népműveltség intenzívebb terjesztése mellett különösen a magyarság erősítését, a magyar állam. eszmének határozott kidomborítását tűzi ki főcéljául.

Ő nagyméltósága, a jelenlegi közoktatási miniszter ur beterjesztett javaslatának határozott rendelkezéseiben közel hozza és a megvalósulás útjára tereli azt az — eddig papíron fekvő — ideális törekvést, hogy *Magyarországon csak magyar iskolák működhetnek és a magyar hazának legelrejtettebb helyén fekvő falvacskájában is minden polgárnak tudni s beszélni kell az állam hivatalos nyelvét, ismerni és éreznie szükséges a magyar haza iránt való kötelességeit.*

Ezen nagy és hazafias cél elérhetése végett megkíséríti a javaslat a radikálisabb eszközök alkalmazását, az eddigi rendelkezések szigorubbá tételét s belekényszeríti — úgy szólván — a renitenskedő elemeket azon egyedül helyes és ellenmondást nem tűrő eszmekörbe, hogy e hazában tanügypolitikai tekintetben is egyedül a magyar államnak van és lehet egyetemes rendelkezési joga s a felekezetek vagy társulatok csak az egyetemes államí jog keretein belül tehetik meg intézkedéseiket és gyakorolhatják meglevő autonómikus jogaikat.

A magyar reform. egyház nagy örömmel látja, hogy — ezuttal tanügy terén — egy hatalmas lépés történik magyar nemzeti egységünk megszilárdítása felé s a sok irott malaszt után végre az állam követeli s érvényre emeli szunnyadozó jogait s tekintélyének egész súlyával akar nehezédni azokra a felforgató és hazafiatlan elemekre, melyek az eddigi törvények meghagyott résein keresztül mindig kimenekültek s hatálytalanná tették a hazafias kormányférfiak e téren való rendelkezését.

Azonban, mikor így örömünknek adunk kifejezést, s jó szolgálatainkat egész lelkesedéssel felajánljuk — s mint eddig annyiszor — áldozatokat hozni is készek vagyunk a nagy és magasztos cél

elérésé érdekében: nem tehetjük, hogy elzárkózzunk teljesen az aggályok elől, melyeket az új javaslatnak némely rendelkezései önkénytelenül felköltének lelkünkben.

Az új javaslatnak ugyanis 35—40 §-ában foglaltatnak oly rendelkezések, melyek részint hátrányos befolyást gyakorolhatnak reform. népoktatási életünk fejlődésére; részint pedig egyenes sérelmet tartalmaznak iskolai önkormányzatunkra nézve.

Míg ugyanis az 35. §. a felekezeti (községi) s ezek közt a ref. tanítók fizetését is 800 korona törzssösszegben állapítja meg; addig az állami iskolák tanítói 1200—1400 korona törzsfizetéssel láttatnak el, mert fizetéspótlék címén az 1904. évi I. t.-cikk alapján ezen fizetési összeg már ez idő szerint csaknem eléretett, a közel jövőben pedig teljesen el fog éretni.

Nem tudjuk, miért történik ez így, nem is vagyunk képesek megmagyarázni micsoda célból tétetik ily éles megkülönböztetés magyar tanítók közt; csak azt érezzük, hogy mélységes megaláztatást hordoz melében a javaslatnak ez a rendelkezése, és azt is bölcsen látjuk, hogy iskoláink eddigi színvonala e megkülönböztetés következtében lassankint hova tovább sülyedni, népoktatásunk versenyképes fejlődése hanyatlani fog; hiszen a jobb tanerők mesterségesen fognak tereltetni a jobb javadalmazásu — és külső tekintélyben is emelkedő állami iskolák felé, míg mi kénytelenek leszünk mindenkor megelégedni a maradékkal. —

Hogy aztán a magyarság szolgálatában a hazafias érzés és nemzeti szellem ápolásában annyi érdemet szerzett és rendületlen hű munkát teljesített és teljesítő reform. népiskolák anyagi és erkölcsi tekintélyének mesterséges alászállítása mennyiben lehet érdeke a magyar államnak? — azt kérdésbe is alig merjük tenni, mert hiszen a magyar állameszme kiépítésében lényeges — ugyszólván — elsőrangú tényezőként szereplő magyar iskolák gyöngítése bizonyára nem lehet eltökélt szándék egyetlen hazafias kormánynál sem.

Itt csak egy nagy tévedés foroghat fenn, mert a javaslat indokolásában maga az előadó „tarthatatlannak“ jelzi az eddig való tanítói fizetések meghagyását, a midőn — igen helyesen — ezt mondja: „tarthatatlan a mostani fizetési minimum főleg azért, mivel a felekezeti tanítóknak ugyanazon nemzeti és népművelődési feladatot kell megoldaniok, mint az államiaknak; velök szemben a népoktatási törvények ugyanazon képesítést és ugyanazon kötelességek teljesítését követelik, mint a más jellegű iskolákban működő tanítóktól.“ stb.

És mégis az lett a konklúzió, hogy a felekezeti (községi) tanítók fizetési minimuma 800 koronában, az államiaké legalább másfélszer annyiban állapittatik meg.

Hol itt az igazság, hol a méltányosság?

Azt hisszük, hogy ezt a megkülönböztetést nem kívánja akár az állameszme kidomborítása, akár a magyarság fejlesztése és megerősítése, mert hiszen mindezt éppen ellenkező eszközök, t. i. a tanítási egység minden ponton való megalkotása által lehet inkább elérni.

Vissza kell hát térni az egyedül helyes alapra, amely elsősorban is anyagi díjazás terén tünteti fel a szoldáris egységet, hogy t. i. *Magyarországon minden magyar tanítónak egyenlő összegben megállapított törzsfizetése legyen.*

Hogy a felekezeti tanítók fizetése és a 36. §. rendelkezése szerint a főhatóság kérésére és — ha az állampénztár helyzete megengedi — évről-évre, tehát esetenként 1000 koronára kiegészíthető, szerintünk nem megoldás, nem is biztosíték — inkább átfutó sérelem a fizetési minimum megállapításában, amennyiben kegyelem gyakoroltatik oly téren, hol jognak és törvénynek kell uralkodnia.

De amennyire hátrányos népoktatásunk jövő fejlődésére nézve a fizetési minimum ily nemű megállapítása, — éppen olyan sérelmesek azok a rendelkezések iskolai autonómiánkra nézve, melyek az államsegélyes iskolák belkormányzatára, különösen a tanítóválasztás és fegyelmi eljárásra vonatkoznak.

Mi itt most csak a tanítóválasztásra mutatunk rá, mert ha ez a sérelmes rendelkezés kellőképpen módosul, önkéntenyhül, vagy megszűnik a fegyelmi eljárás sérelme is.

A 40. §. f. pontja így szól: „Ha az állam valamely községi vagy felekezeti iskola tanítójának fizetéskiegészítéséhez 120 koronát túlhaladó államsegélylyel járul, a tanító alkalmazása a vallás- és közoktatásügyi miniszter *jóváhagyásától függ.*“ ...

Ugyanezen §. g. pontja pedig így rendelkezik: „Ha valamely községi vagy felekezeti népiskolánál ... az állam a tanítói állás javadalmazásához 800 korona fizetés-kiegészítési államsegélylyel járul, ezen *tanítói állásra a tanítót a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevezi ki.*“

Tudni kell itt azt, hogy a korpótlék kiutalása is fizetéskiegészítést képez s így a 800 korona még ott is elérhető, hol az iskola-fentartó a tulajdonképpeni tanítói fizetéshez tetemes összeggel járul.

A 40. §. h) pontja ezt mondja: „Az államsegélylyel ellátott községi fel. iskolai tanítók választása körül felmerült vitás ügyek elintézése a vall. és közoktatásügyi miniszter hatáskörébe tartozik.“

Mindez idézett paragrafusok és pontok erősen belenyulnak iskolai autonómiánk jogkörébe s az intézkedés és végleges döntés, — különösen a tanítóválasztás ügyében — teljesen kiesik az iskolafen-

tartó hatóság kezéből s az autonóm egyházi vezetőség valóságban csak alárendelt végrehajtó közege leendő az államnak minden önálló intézkedési jog nélkül. — —

Mi úgy látjuk, hogy az új javaslatnak ezen sérelmes részei abba a kellemetlen helyzetbe hozták a református egyházat, hogy szavát felemelje és keressen módot s eszközöket a hivatolt pontok kellő és megfelelő módosítására. Ez okból — lelkeszi értekezletünk — foglalkozván a kérdéssel, — határozatilag kimondá, miszerint előterjesztést tesz e tekintetben a nagytiszteletű egyházmegyei gyűlésnek, kérvén őt arra, hogy közgyűlésileg hozandó határozatával hívja fel egyházi főhatóságunk figyelmét a sürgős intézkedésre.

Tudjuk mi, hogy egy országos törvény megalkotásánál egyes csoportok vagy akár autonómikus testületekre nézve kivételt tenni nem tehet, de nem is szabad, mert hiszen törvény előtt mindenki egyenlő s a református egyház a maga felszóllalásával, jogainak védelmével nem is a kiváltságért eseng, nem a kivételt keresi a saját részére, ezt tiltaná kipróbált hazafisága; hanem igenis keresi azt a szerkezetet, illetve módosítást, mely a törvény lényegének egyetemes rendelkezésének épségben tartása mellett a feltűnő és szükségtelen sérelmeket megszüntesse.

Ez nemcsak joga, de kötelessége is a református egyház kormányzó és vezető férfiainak.

Az új közoktatási törvénynek lényege: a népműveltség hatályosabb fejlesztése s különösen sarkalatos törekvése e műveltség magyarrá tétele, a magyarságnak a néprétegben való teljes és tudatos megerősítése.

E célzott szolgálja, e törekvéssel teljesen azonosítja magát a református egyház és iskolái mindenütt a magyar nemzeti eszmék tüzpontjai, melyek világítanak, előretörnek s lankadatlan munkával lépésről-lépésre haladnak.

Miért kellene hát ezeket megrendszabályozni, hazafias joggyakorlatukban sérelmekkel vagy mellőzéssel elkedvetleníteni?

A törvény ily nemű módosítása ugyanis azok miatt vált szükségessé, kik aknamunkájukkal, hazafiatlan törekvésükkel mindenkor útjában állottak s állanak a magyar állameszme érvenyesülésének.

Ezeknek megfékezésére pedig leghatásosabb eszköz a magyar nyelv és beszéd tanításának szigorú végrehajtása és ellenőrzése.

Véleményünk szerint azért veszedelem nélkül módosíthatók, sőt teljesen elhagyhatók a sérelmes pontok s helyettük következő rendelkezések veendők be:

1-ször. Bármely jellegű iskolánál a tanító fizetés minimuma tehát

a törzsfizetés egyenlő tartozik lenni az állami tanítók fizetési minimumával.

2. Ezen fizetést a községi és felekezeti tanítóknál — a felmerülő szükséghez képpent, — a fentartótestület indokolt kérelmére a megszabott törvényes minimumig — az állam kiegészíti.

3. Az állam első sorban a magyar tannyelvű iskolák tanítóinak fizetését egészíti ki; nemzetiségi iskolák tanítói csak az esetben számíthatnak fizetéskiegészítésre, ha iskolájukban a magyar nyelvet illetve beszédet és írást a törvényben meghatározott mérték szerint sikerrel tanítják.

4. A mely iskolában akár aláhanyatlak a magyar beszéd és írás tanítása, akár — a törvény rendelkezéseit megkerülve, — azt tanítani nem tudják, vagy nem akarják: azon iskola tanítója semminemű államsegélyben, illetve fizetés kiegészítésben nem részesülhet, s attól a már kiutalt államsegély elvonandó, maga az iskola egyszeri megintésre — bezáratik s az iskolafentartóra nézve megszűnik az iskolaállítás joga.

5. Ha valamely iskolában államellenes (mint azt a törvény felsorolja) cselekmények fordulnak elő s bizonyossá válnak a nyílt vagy titkos hazafiatlan üzemek: az ilyen iskola tanítója fegyelmi eljárás alá vétetik, maga az iskola bezáratván, az iskolafentartó hatóság elveszti iskolaállítási jogát,

6. Minden bezárt iskola helyett állami iskola állítandó.

A magyarság erősítésében sokkal hatályosabb eszközül kínálkoznak ezek a pontozatok, mint azok, melyek iskolajogunk csorbitását, sőt — mondhatni — megsemmítését foglalják magukban és a melyek tényleg a javaslatban bennfoglaltatnak.

Mindenesetre kényelmetlen helyzet reánk nézve, hogy a nemzeti eszme szárnyai alatt kikelt derék javaslatnál nekünk is sérelmekről kell megemlékeznünk, mert elleneink, vagy rosszakaróink fegyvert is kovácsolhatnak ebből, azt mondván, hogy ime: a legmagyarabb egyház sérelmekkel hozakodik elő a leghazafiasabb czélt szolgáló oktatási javaslattal szemben s így egy kalap alá kerül azokkal, kik gyűlölnék mindent ami magyar és a kik vad fanatizmussal izgatnak minden alkalommal a magyarság tömörülése és megerősödése ellen.

Támadhatnak itt-ott beteges agyban ilyen gondolatok is. Ámde ezeknek mi azt mondjuk, hogy mi még erősebbé kívánjuk tenni a magyarság egygyé olvasztása után való törekvést, midőn a magyar szót a legnagyobb szigorúsággal akarjuk elvezetni az ország szélső elrejtett zugába is, mert nem türünk meg többé iskolát, hol magyar

beszéd nem csendül, magyar dal nem hangzik és hazafias magyar sziv nem dobban meg.

Áldozatra is készek vagyunk a nagy czél érdekében, mert előbb voltunk magyarok mint reformátusok, hiszen a magyar haza oltárára — akár kulturális, akár politikai tekintetben — hozott áldozatokból van összerakva a mi történetünk: de azt nem látjuk át és szükségtelennek tartjuk, hogy a hazafiatlan elemek megfélemezéseért mi fizessük a legsúlyosabb árt, lemondván ősi alkotmányos jogainknak egy nagy részéről, holott más módon — ezen áldozat nélkül is elérheti a magyar állam amit akar; sőt más uton sokkal inkább biztosíthatja törekvéseinek eredményét.

Az ev. ref. — s általában a magyar protestáns egyháznak alap-törvényeken nyugvó s két oldalú szerződéssel biztosított joga az iskolai önkormányzat — természetesen a legfelső felügyeleti jog ép-ségbentartásával — s e jogról éppen a tanítóválasztás terén — bármiféle anyagi segély nyújtásával szemben — egyszerűen lemondani nem áll hatalmában s hagyományos elveinél fogva nem is szabad.

Am jöhet ideje az egységes államosításnak a mikor nem lesznek többé felekezeti iskolák és csakis ez lehet czélja a magyar állam egészséges törekvésének, mely elé mi akadályokat nemgördítendünk; de míg fennállanak hitfelekezeti iskoláink: addig intézkedési jogunkat is megtartjuk s ez iskolákba kizárólag csak autonómikus hatásaink választhatnak vagy állíthatnak be tanítókat.

Az 1903. XXVI. t.-cz. idevonatkozó (11) §-a csak tudomásvételtől intézkedik, maradjon meg ennek érvénye s az új javaslatból a jóváhagyás, annyival inkább a kinevezés joga töröltessék.

Mély tisztelettel

Szatmártt, 1904. augusztus 24.

Soltész János,
ért. elnök.

Sinka Lajos,
előadó.

Ferenczy Imre.
Tóth Dániel.

34. Az egyetemes lelkészértekezlet kimondatni kéri, miszerint a rendes államsegélyből lelkészek a teljes kongrua életbe lépte után, tehát a jövő évtől kezdve ne részesíttessenek, hanem abból a segély összegből, a mit eddig a lelkészi kar élvezett, a szegény egyházak államsegélye emeltessék, egy harmada pedig az egyházmegyei pénztárba tőkésíttessék.

Egyházmegyei közgyűlésünk a lelkészi karnak a jog-szerű államsegélyről való lemondását köszönettel elfogadja s kimondja, hogy eddig a lelkészeknek adott államsegély (400 korona) kétharmad részét a szegény egyházak állam-

segélye felemelésére fordítja, egyharmad részéből tőkét gyűjt, melynek rendeltetését később határozza meg.

35. Egyetemes lelkészi értekezlet kimondatni kéri, hogy jövőre csak hittanhalgatók és a két felső képezdei osztály tanulói bocsáttassanak legációba, általában csak ezeknek engedjék meg a kathedrai szolgálat, gymnázisták, joghallgatók és a két alsó képezdei osztály növendékei kathedrai szolgálatot nem teljesíthetnek.

Egyházmegyei gyűlés elfogadja indítványt, törvényerőre emelés céljából a kerületre fölterjeszti.

36. A szatmárvidéki kör előterjesztéséhez képest egyet. lelkész-értekezlet felujítani kívánja a tanügyi bizottságnak már egy ízben az egyházmegyére terjesztett indítványát, mely a mostani hármass vizsga rendszert akként kívánja módosítani, hogy a harmadik vizsga helyét egy iskolai évváró ünnepély foglalja el, melyen csak a vallás-, ének- és magyartörténelemből feleljenek a növendékek és hazafias költeményeket szavaljanak.

Egyetemes értekezlet előterjesztését elfogadja s határozati erőre emeli közgyűlésünk.

37. Krassói lelkészi kör indítványához képest egyetemes lelkész-értekezlet kéri az ingremiatio címen fizetendő díjak eltörlését.

Közgyűlésünk különösen a kisebb egyházakban előforduló gyakori tanító változások okából a tanítói állás betöltése alkalmával eddig fizetni szokott ingremiatio című díjat jövőre beszünteti, azt sem a tanítótól, sem az egyháztól tovább nem szedi, a lelkészi állás után azonban továbbra is fentartja.

38. Király Gyula Mikolai lelkész jelenti, hogy az egyház előjárósága a járandóságát képező buza és széna átlagát nem adta ki, ez iránt szigorú intézkedést kér.

A mikolai egyház tanácsa fölhivatik, hogy a lelkészt és tanítót díjlevelők alapján törvényesen megillető járandóságukat kiadni kötelességének ismerje, és annak megtörténtéről az esperesi hivatalnak 15 napon belül jelentést tegyen, mivel ellenkező esetben a felelősség az egyház tanácsa ellen ki fog mondatni és a behajtásra nézve hivatalos uton fog intézkedés tétetni.

39. Szabó József és Nagy Lajos lelkészek, mint egyházlátogató küldöttség jelentik, hogy folyó év június hó 1-én Józsefházán megjelentek a szokásos canonica vizitáció megtartása céljából, de sajnosan tapasztalták, hogy a presbyteriumnak egy tagja sem jelent meg, bár a küldöttség megérkezéséről az illetők lelkész által eleve érte-

síve voltak, meg nem jelenősök miatt az egyházi gyűlés sem volt megtartható.

Mielőtt az egyház-tanács tagjai ellen az egyházi törvény 301. §. 4. pontban előírt fegyelmi esetből kifolyólag a vizsgálat és megtorló eljárás folyamatba tétetnék, — nevezett egyház előjárósága felhivatik, hogy az egyházmegyei küldöttséggel szemben tanusított eljárását 30 nap alatt kellőleg indokolja, s arról az esperesi hivatalnak tegyen jelentést.

40. Olvastatott Molnár Lajos egyházm. tanácsbíró jelentése, melyben előadja, hogy a mikolai egyház meglátogatása alkalmával az előjáróság tisztsége betöltve nem volt, de a gondnok állítása szerint a gondnok- és presbyter-választás meg volt hirdetve és a választás napja ki volt tűzve, szükségesnek látta különösen a gondnoki állásnak más egyénnel való betöltését, mivel a jelenlegi gondnok Pap Miklós az egyház tulajdonát képező erdő terményeinek eladása után mintegy 600 korona hátraléki összeggel van érdekelve az egyházzal szemben.

Ezzel kapcsolatosan olvastatott Király Gyula lelkésznek f. évi 58. sz. hivatalos előterjesztése, melyben esperes urnak jelenti, hogy a mikolai egyházból végképpen távozni készül, s e célból, miután a környékbeli lelkész társak és az ugocsai lelkészek közül cserére egy sem volt hajlandó, tehát Háromszék megyébe pályázik, ez indokból szolgálati bizonyítványt kér.

Jelenti továbbá azt is, hogy Pap Miklós gondok az eladott fa-árából fenmaradt pénzmaradványt, valamint a templom-alapját képező pénzösszeget a „Szatmári Terménybank“-ba az utolsó fillérig behelyezte, a kisebb adósok tartozásait aratás után beszédendi.

Lelkész jelentése tudomásul vétetett.

41. Olvastatott a Józsefházai egyház presbyteriumának 43—904. 7. sz. alatt hozott határozata, az egyház vagyonának önálló kezelése, s a templomépítés tárgyában.

Egyházmegyei közgyűlésünk e kérelmet napirendről leveszi s kimondja, miszerint az abban foglalt kérdéseket mindaddig függőben hagyja, a míg a józsefházai egyháznak rendes megválasztott lelkésze nem lesz.

42. Molnár Lajos kis-peleskei ev. ref. lelkész beterjesztett levelében lemond a szatmári ev. ref. főgymnasium igazgató-tanácsi tagságról, melyre a 39—1901. számú egyházmegyei határozattal 6 évre megálasztatott.

Egyházmegyénk közgyűlése e sajnálattal tudomásul vett lemondás következtében Molnár Lajos helyére a szat-

mári ev. ref. főgimnázium igazgató tanácsába a még hátra levő időre, egyházmegyénk képviselőjéül Bencsik István esperes urat választja meg.

Miről a szatmári ev. ref. főgymnasium igazgatósága jegyzőkönyvi kivonaton értesítettetni rendeltetik.

43. A Molnár Lajos lemondása folytán megürült egyházkerületi egyházi pótképviselői tisztségre:

1906. tavaszig terjedő időre Szabó József egynázmegyei egyházi főjegyző választatik meg.

Miről a főt. egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvi felterjesztés útján értesítettetni rendeltetik.

44. Király Gyula mikolai lelkész panaszolja, hogy Kölcsey Antal mikolai lakos, tiltakozása dacára megválasztatta magát presbiternek, Császi Bálint mikolai lakos pedig lelkész tiltakozása dacára megválasztatta magát főgondnoknak, ezen törvénytelen tettök által az egyház kebelében 6 év óta uralkodó békés egyetértést teljesen megzavarták és az egyház békéjét újabb viszályok szítása által folytonosan zavarják, e miatt lelkész élete csupa kín és gyötrelme s kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy birja reá a legkisebb gyülekezet lelkészét arra, hogy vele lelkészi állását elcserélje.

Az egyháztanács megválasztása, a főgondnoki állás betöltése ellen jogorvoslat be nem adatván, mivel jelen panasz felebbezésnek nem tekinthető. közgyűlésünk nincs azon helyzetben, hogy a választást illetőleg érdemileg határozzon.

A lelkészi állás elcserélésére vonatkozólag intézkedni ez uttal semmi alapos indok fenn nem forog.

Végül közgyűlésünk megütközését fejezi ki a Király Gyula lelkész beadványában foglalt s két tisztos egyháztagot sértő kifejezések felett s arra utasítja, hogy beadványaiban tisztességes hangot használjon.

45 Aranyos-medgyesi egyház a mélt. konvent által megszavazott 2000 korona tőkesegélynek sürgős kiutalásáért folyamodik.

Egyházmegyei közgyűlésünk a nagyszámu oláhság, tehát idegen nyelvű és idegen felekezetű lakosság közé ékelt kisdud egyház sürgős megerősítését első rendű feladatnak tekinti, miért is a megszavazott tőkesegély kiutalását a legmelegebben ajánlja, sőt azt a maga részéről is kéri.

46. Az országos ev. ref. közalaphoz folyamodó egyházak kéréseit, a segélyosztó-bizottság bírálata alapján, következő ajánlattal terjeszti fel egyházmegyei közgyűlésünk:

1. Tiszta-Berek közszükségének fedezésére kér 200 koronát.

E teljesen vagyontalan szegény kis egyházat készséggel ajánljuk 200 korona segélyre.

2. Görbed iskola és tanítói lak építési költségeinek fedezésére kér 600 koronát.

Tekintettel arra, hogy a csekély népességű egyház hivei templomuk felépítésére a közel multban sokat áldoztak, tekintettel arra, hogy a hivek mindnyájan szegénysorsu emberek és a mellett idegen ajku, más vallásu lakosok közt élnek: meleg pártolással terjesztjük kérvényöket a főt. kerületre és az egész 600 korona megadását javasoljuk.

47. Rendkívüli államsegélyért folyamodnak lelkészek közül: Balajthy Károly szamos-kóródi, Papoleczy Zoltán apai, Joó Kálmán szárazberki, Barkász Albert méhteleki, Öry Tamás lázári lelkészek:

Tanítók közül: Bagoly Albert józsefházi, Oroszlán István szárazberki, Katona Zoltán méhteleki tanítók

A mostoha időjárás miatt beállott nagymérvű elemi csapás folytán az összes kérelmezők segélyre ajánltatnak: első sorban azonban Papoleczy Zoltán, Balajthy Károly, Joó Kálmán lelkészek és Oroszlán István tanító, mint a kiknek családjukban előfordult súlyos betegségek költséges kezelése az elemi csapást még nehezebbé tette.

48. Reform. segélyegylethez folyamodnak: Patóháza, Görbed, Homok, Pálfalva, Adorján egyházak, mindnyájan építési költségekre, vagy az építésből fenmaradt adósság törlesztésére kérik a segélyt.

Mint igyekvő és szükséggel küzdő egyházakat, felhozott indokaikra hivatkozva segélyezésre ajánlja közgyűlésünk.

49. Soltész János építettő bizottság elnöke előterjeszti, hogy az egyházmegyei mult közgyűlés határozatához képp az építettő bizottság a kispaládi templom építési tervet, költségvetést megvizsgálta, helyesnek találta, az építésre az engedélyt megadni javasolja. Építettő bizottság mindössze annyi megjegyzésre szorítkozik, hogy szükségesnek látná, ha a szorosan a templomhoz tartozó papilak is alkalmas helyet nyerne és megújulna a templomépítés alkalmából a tulmagas költségvetési tételek czélszerű lesszállítása által.

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett terv- és költségvetés alapján a kis-paládi egyháznak a templomépítésre az engedélyt megadja, ugyanakkor a papilaknak a templom közelébe való elhelyezését is figyelmébe ajánlja.

50. A tárgysorozat kimerítettén:

Esperes ur a gyűlés tagjainak buzgó és kitartó érdeklődésükért köszönetét fejezve ki, a gyűlés tagjai részéről az elnökség iránt, az odadó és pártatlan vezetésért érzett köszönet szavainak nyilvánítása közben — a közgyűlést berekeszti.

Közigazgatási bírósági ügyek.

51. Kovács József szatmárhegyi állami iskolai tanító kántori fizetésének kiutalása iránti ügyére vonatkozó iratokat az egyházkerületi közigazgatási bíróság felszerelés végett visszaküldi.

Végzés.

Közigazgatási bíróságunk annak megállapítása mellett, hogy az egyházkerületi közigazgatási bíróság meghagyása folytán az alapidatokhoz utólagosan Szatmár sz. kir. város törvényhatósági közgyűlésének 255/903. kgy. sz. határozata és a szatmárhegyi egyház előjáróságának 91/904. sz. nyilatkozata csatoltattak, s hogy a szatmárhegyi egyház tanácsának 1904. évi április hó 14-én tartott gyűléséről felvett s hiteles kivonatban az iratok mellett ott fekvő jegyzőkönyv tartalmából kitűnőleg, a szatmárhegyi egyház és Kovács József állami tanító között az 1902. évben kötött szerződés írásba foglalva nem lett, — szükségesnek tartván még a 121/902. sz. a. hozott egyházmegyei közgyűlési határozat alapját képező beadvány eredetijének csatolását is, — ezt elrendeli s ennek eszközlése és az ekként kiegészített iratoknak az egyházkerületi közigazgatási bírósághoz való felterjesztése végett az összes iratok esperes urnak kiadatnak.

Erről a felebbezők értesíttetnek.

52. Tárgyaltatott Erdődi Károly és társai amaczi lakosok panasza az amaczi egyház előjárósága ellen, az egyház tulajdonát képező 36 h. fölfbirtok bérbeadása alkalmával elkövetett szabálytalan eljárás miatt, mely bérbeadás által az egyház tetemesen károsodik.

Ez ügyet küldöttség vizsgálván meg, olvastatott annak véleménye s előadó javalata.

Végzés:

Egyházmegyénk közigazgatási bírósága az amaczi egyház előljárósága által 1904. évi márczius hó 6-án felvett árverési jegyzőkönyvvel Balogh Géza amaczi lakosnak az amaczi egyház tulajdonát képező 36 hold földnek 526 kor.-ért történt bérbeadását nem hagyja helyben.

Egyszersmind utasítja az egyház előljáróságát, miszerint jelzett birtokot a viszonyoknak jobban megfelelőleg részletekben adja bérbe árverésen, hogy ekként nagyobb bérjövedelem legyen elérhető.

Az egyháznak a történt bérbeadás folytán származó károsodásáért, az egyháztörvény 14. és 181. §§-ai alapján az eljáró egyházi előljáróság ellen a vagyoni felelősséget megállapítja.

53. Tárgyalásra kitűzetett Bottyán Pál volt lázári lelkésznek Öry Tamás utódja ellen a lelkészi belső birtokon tett beruházások megtérítése iránt emelt követelése tárgyában eljáró hivatalos becsőbizottságnak 1904. évi szeptember hó 1-sején felvett jegyzőkönyve.

Ítélet:

Közigazgatási bíróságunk a Bottyán Pál lelkész által a lázári lelkészi kertben eszközölt faültetvények megváltandó értékének a Tóth Mór t.-bíró, mint esperesi megbízott, elnök Joó Kálmán szárazberki ev. ref. lelkész, mint Bottyán Pál megbízottja és Hajdu Albert udvari ev. ref. lelkész, mint Öry Tamás megbízottja által 170 korona 30 fillérben történt megbecslését helybenhagyja s Öry Tamás lázári lelkészt az egyházmegyei közgyűlés által 1894 évben 82. kgy. sz. sz. a. elfogadott beruházási szabályok 12. és 15. §§-ai alapján kötelezi, hogy ezen 170 kor. 30 fillért Bottyán Pál jelenben belényesi lelkésznek a mai naptól számított két (2) év alatt különbeni végrehajtás terhe alatt fizesse meg.

54. Tanügyi bizottság döntés végett felterjeszti kispaládi lelkész, iskolaszéki elnök azon panaszát, mely szerint nagy. esperes ur az iskolaszék határozatát, melylyel Fodor József ismétlődő iskola kötelest márc. és április hónapban történt igazolatlan mulasztásért 7 kor. bírsággal sújtotta: — feloldotta azon alapon, hogy nevezett Fodor József 15-ik életévét már 1903. nov. 15-én betöltötte s így tankötelesnek nem volt tekintendő.

Közigazgatási bíróság esperesi intézkedés megváltoztatásával, a kispaládi iskolaszék határozatát helyben hagyja

oly indokolással, hogy a mely növendék iskolai év közben tölti be 15-ik életévét, az az iskolai esztendő végéig törvény szerint ismétlõ tankötelesnek tekintendõ s mint ilyen, ha indokolatlanul mulaszt, törvényes alapon birsággal róvándó meg. Fodor József 1903. november 15-én töltvén be 15-ik életévét, még 1904. április végéig tanköteles volt s mint ilyen igazolatlan mulasztásért jogosan büntettetett.

Fegyelmi ügyek.

A bíróság tagjai:

Elnökök: Benesik István esperes, Helmeczy József világi tanácsbíró.

Bírák: Soltész János, Balogh István, Széll György, Sátor Dávid, Tóth Mór, Dr. Dezső Kálmán (előadó is.)

Jegyző: Szabó József.

Ügyész: Dr. Haresár Géza.

55. Tárgyalásra kitűzetett Király Gyula mikolai lelkész és Pap Miklós mikolai gondnok ellen a 37 1904. sz. egyházmegyei közgyűlési határozattal az egyházi adó kivetése és behajtása körüli szabálytalan eljárásaikért folyamatba tett fegyelmi ügy.

A bíróság szabályszerűen megalakulván:

Előadó jelenti, miszerint az iratokból nem tűnik ki, hogy panaszlottak szabályszerűen megidézettek-e? mire esperes elnök előadja, hogy az idézés vétiv mellett megtörtént, de panaszlottak a vétivet nem küldték vissza hivatalához.

Végzés.

Amennyiben panaszlottak nem jelentek meg s ezzel szemben az idézés szabályszerűsége, illetve vétele bizonyítva nincs: fegyelmi bíróság a tárgyalást nem tartja meg, hanem az ügy sürgősségére tekintettel, a tárgyalás megtartását az 1904. szept. 17-ik napjának délelőtti 10 órájára a szatmári főgymnasium tanácstermébe összehívandó időszaki tanács gyűlésére kitűzi. Mely helyre és időre panaszlottak térítvevény mellett megidézendők.

Mely tárgyaláson minthogy jelen elnökség érdekeltség okából nem kíván részt venni: elnökökül megbizatnak Balogh István és Böszörményi Zsigmond tanácsbírók. Bírákul: Széll György, Sátor Dávid, Dr. Dezső Kálmán időszaki tanácsesi tagok.

56. Bagoly Albert józsefházi tanító ellen egy részről Árokháti Károly és társai, más részről a szatmári járás szolgabírói hivatala által esperesi hivatalhoz áttett kihágási jegyzőkönyv alapján indított fegyelmi ügyben a bíróság következőleg alakult meg:

Elnökök: Benesik István esperes, Helmeczy József világi tanácsbíró.

Bírák: Balogh István, Széll György, Dr. Dezső Kálmán, Tóth Mór, Soltész János (előadó is).

Ügyész: Dr. Haresár Géza.

Jegyző: Magoss Ferencz.

Vádlott idézve volt s megjelent.

Az ügy szabályszerűen előkészítettén, bíróság a tárgyalást elrendeli.

Előadó az ügyet ismertette, mely után felszóllíttatott panaszosok képviselője, Árokháti Károly, hogy fenntartja-e panaszát? ki azt fenntartván, panaszlott felhivatott védekezése előterjesztésére

Panaszlott szólási jogával élven, előadja, hogy a betétszerkesztő hívta Medgyesre, hol az eső előtt a korcsmáros magán szobájába mentek, itt az éj folyamán a társaság egy tagja fiát megtámadván, annak védelmére kelt, de nem okozott közbotrányt.

Az ügy kimerítettén, ügyész indítványozza Bagoly Albertnek az egyházi törvény 301. §. 10. pontjába ütköző fegyelmi vétség miatt megbüntetését.

Ezek után a nagybányai ev. ref. egyházmegye fegyelmi bírósága 1904. szept. 6-án Szinér-Váralján tartott ülésében a szatmári szolgabírói hivatalnak feljelentést helyettesítő jegyzőkönyve nyomán indított fegyelmi ügyben az előadói vélemény meghallgatása után zártülésben következő

ítéletet hozott:

Bagoly Albert józsefházai tanító az egyházi törvény 301. §. 10. pontjába ütköző fegyelmi vétség elkövetésében vétkesnek mondatik ki s a 303. §. b. pontja szerint feddésre ítéltetik. A vizsgálattal felmerült 18 K költségnek 15 nap alatt való megfizetésére elköteleztetik.

Indokok:

El kellett ítélni panaszlottat, mert a közigazgatási hatóság által áttett tárgyalási jegyzőkönyv adatait, mely az Árokháti Károly és társai által beadott panaszok egyik pontját képezi sem írásbeli, sem szóbeli védekezésével meg nem döntötte, csak a tényeket enyhíteni

iparkodott, ellenben a tárgyalás folyamán kétségtelen beigazolást nyert, hogy Bagoly Albert 1903. április 24. délutántól másnap reggelig Aranyos-Medgyesen a korcsmáros magán szobájában kártyázott, ott lerészegedett, társával összezördült előbb és pedig két ízben a szobában, később az utcán kiabált, lármázott.

Már pedig a jelzett alkalommal tanusított viselkedés, kiabálás, veszekedés, ittas állapotban, éjjel nyilvános helyen, az utcán: olyan, mely az egyházas tekintélyt lealacsonyítja s a tanítói állás méltóságát sérti, ugyanazért büntetendő.

Ítélet panasztott előtt kihirdettetvén, felebbezést jelentett be.

Az 1., 2., 4., 5 — 29., 42., 43., 50., 52., 53., 55. számokat és az időszaki tanács 1., 2. számait jegyzette Szabó József.

A 3., 31—37., 45—49., 54., 56. számokat Magoss Ferenc.

A 30., 38—40., 44. számokat Torday Imre.

A 41., 51. számokat Szilágyi Tihamér.

Ezen jegyzőkönyv hitelesített Szatmáron, 1904. évi szeptember hó 17-én.

Balogh István

Széll György

Szabó József

egyházm. főjegyző.

Helmecy József

Dr. Dezső Kálmán

Böszörményi Zsigmond

Sátor Dávid.

A Szatmáron, 1904. szept. 17-én tartott időszakai tanács gyűlésének jegyzőkönyve.

A Király Gyula mikolai lelkész és Pap Miklós mikolai gondnok ellen, az egyházi adók kivetése és behajtása körül elkövetett szabálytalanságok miatt folyamatba tett fegyelmi ügyben a bíróság, — miután Benesik István esperes és Helmeczy József a 904. szept. 6-án tartott rendes bírósági ülés elnökei — érdekeltség okából nem kívántak elnökölni — következőleg alakult meg:

Elnökök: Balogh István egyházi és Böszörményi Zsigmond világi tanácsbírák.

Bírák: Széll György, Sátor Dávid, Dr. Dezső Kálmán (előadó is.)

Jegyző: Szabó József.

Ügyész: Dr. Harcsár Géza.

Idézve voltak s megjelentek: Király Gyula lelkész és Pap Miklós gondnok panaszlottak.

1. Elnök a bíróságot szabályszerűen megalakultnak jelentvén ki, bemutatja Király Gyula lelkésznek az egyházkerületi bírósághoz címzett s ide esperes által megküldött kérvényét, melyben a nagybányai egyházmegye bírósága helyett, érdekeltség okából, delegált bíróság kiküldését kéri.

Végzés.

Miután bíróságunk magát érdekeltnek nem tekintheti, a tárgyalás megtartását elhatározza s a kérvényt egyszerűen az iratokhoz csatolja.

2. Elnök a tárgyalást megnyitja s jelenti, hogy Pap Miklós gondnok Király Gyula megbízásából átadta neki Király Gyulának nagyt. esperes urhoz címzett lemondó levelét s ahoz csatolva a nagy-enyedi ev. ref. egyházmegye esperesi hivatalának 1364 – 1904. sz. átiratát, továbbá a vizsgálati és a jelen időszakai tanácstartás költségeinek fedezésére átadott 60 kor. készpénzt.

Végzés

Minthogy fegyelmi bíróság a becsatolt iratokból arról győződött meg hogy Király Gyula lelkész a nagyenyedi ev. ref. egyházmegyébe bekebelezett medvési egyház lelkészévé megválasztatott s minthogy mikolai állásáról való lemondását nagytt. esperes urhoz czimezve bíróságunkhoz beadta; ennélfogva bíróság nem kívánván akadályt gördíteni az elé, hogy Király Gyula uj állását elfoglalhassa, fegyelmi ügyében ezuttal az érdemleges határozathozatalt mellőzi s a beadott lemondást és mellékletét az összes ügyiratokkal együtt, valamint a 60 kor. készpénzt további intézkedés végett nagytt. Bencsik István esperes urhoz beterjeszti.

Jelen jegyzőkönyv a tárgyalás után felolvastatván, hitelesítettnek jelentetett ki.

Szabó József
egyh. főjegyző.

Betűsoros tárgymutató.

A.

- Államsegély felemelt részéből az egyházmegyék jutalékának közigazgatási költségekre és vallásitanítási célra 2000 koronával leendő felemelése és a kerület részére fizetett járulékok alól való felmentése kéretik. 32.
Államsegélyről (rendes) lelkészek lemondanak, kétharmadrész egyházak segélyezésére, egyharmadrész tőkegyűjtésre — később meghatározandó célra — fordíttassék 34.
Államsegélyért (rendk.) folyamodók. 47.
Amaczi egyházi föld részletekben adassék bérbe. 52.
Aranyos-Medgyesi tőkesegély kiutalása megsürgettetik. 45.

B.

- Bagoly Albert józsefházai tanító fegyelmi ügyében ítélet. 56.
Belhivatalnoki időközi változások. 9.
Bencsik István zsinati rendes képviselőnek választatott. 10. Szatmári főgimn. igazgató-tanácsi tagnak. 42.
Bottyán Pál volt lázárri lelkész beruházási követelése ügyében ítélet. 53.
— Bucsuja az egyházmegyétől. 30.

E.

- Elnöknek világi részről Helmecy József tanácsbíró helyettesítettik. 2.
Egyház-látogatási esperesi jelentés. 5
Egyház-látogatási esperesi jelentés jövőre kinyomtatandó és az egyházaknak gyűlés előtt 8 nappal megküldendő. 6.
Egyház-látogató küldöttségek nap- és fuvardija. 7. és 32.
Egyházkerületi egyházi pótképviselővé Szabó József választatott. 43.
Esperesi jelentés időközi változásokról és esperesi intézkedésekről. 9.

Gy.

- Gyűlés bezárása. 50.
Gyűlés megnyitása. 1.
Gyűléstagok igazolása, távollevők mentsége. 3.

H.

- Helmecy József elnöknek helyettesítettik. 2. — Zsinati rendes képviselőnek választatott. 10.

I.

- Ingremiáció tanító változáskor nem szedendő. 37.
 Iskolai évváró ünnepély módja 36.
 Ismétlő iskolások éltök 15-dik évében az iskolai év végéig tartoznak iskolába járni. 54.

J.

- Jegyzőkönyv hitelesítő küldöttség. 4.
 Józsefházai egyháztanács egyházlátogatáskori mulasztását igazolja 39.
 Józsefházai tanító Bagoly Albert fegyelmi ügyében ítélet. 56
 Józsefházai tőkepénzek egyházi kezelés alá még nem adatnak. 41.

K.

- Király Gyula mikolai lelkész járandóságát egyháztanács egészben vesse ki. 38.
 Király Gyula, egyházi adó kivetése s beszédese körül elkövetett szabálytalansága miatt indított fegyelmi ügyében végzés. 55. és időszaki tanács jegyzőkönyve. 1. 2.
 Kis-paládi iskolaszék határozata ismétlő iskolás megbüntetése ügyében visszaállíttatik. 54.
 Kis paládi templomépítésre engedély adatik. 49
 Kiss Sándor m.-ótfalui lelkész káplántartási segélyt kér. 18.
 Kovács József szatmárhegyi kántori díjja kiutalásának ügyiratai egyházkerületre felterjesztetnek. 51.
 Költségvetési ívek jóváhagyatnak, kinyomtatandók. 12.
 Könyvtári számadás megvizsgálásáról bizottsági jelentés. 16.
 Közalapi segélyért folyamodók. 46.
 Közalapi számadás és járulékokról bizottsági jelentés. 21.
 Közpénztári számadás megvizsgálásáról bizottsági jelentés. 17.
 Közpénztári hátralékos egyházak beperesítendő. 29.
 Krassói magtár életbeléptetése az 1904-ik évre. 23.
 Krassói közmunka kivetés megváltoztatása nem engedélyeztetik. 22.

L.

- Legatióba csak hittanhallgatók és a tanítóképezdek két felső osztályának növendékei engedjessenek. 35.
 Lelkeszi fizetések 2400 kor.-ra felemelése iránti felterjesztés. 31.

M.

- M. Pr. I. T. meghívása az ujvidéki gyűlésre. 26.
 Mikolai egyháztanács Király Gyula járandóságát egészben vesse ki. 38.
 Mikolai főgondnok és presbyter választása elleni panasz. 44.
 Mikolából jelentés faárbefizetése s lelkész távozni akarása ügyében. 46.
 Mikolai lelkész Király Gyula és gondnok Pap Miklós egyházi adókive-

tés miatti fegyelmi ügyében végzés. 55. és időszaki tanács jegyzőkönyve. 1. 2.

Missiói jelentés a krassói, avas-ujvárosi és n.-bányai körből. 20.

Misztótfalui lelkész Kiss Sándor káplántartási segélyt kér. 18.

Molnár Lajos lemondása tisztségeiről s intézkedés azok betöltése iránt. 13.

N.

Nagy-Bányai lelkész Soltész Elemér 400 kor. személyi pótléka. 19.

Nagy-bányai egyház Klastromtér és régi temető eladása tárgyában kötött szerződése jóváhagyatik. 27.

Nagy-paládi Nagy-Eger bérbeadása jóváhagyatik. 28.

Népiskolai törvényjavaslat elleni kifogás. 33.

P.

Pap Miklós mikolai gondnok egyházi adókimutatása s beszédese körüli eljárásáért indított fegyelmi ügyében végzés. 55. és időszaki tanács jegyzőkönyve. 1. 2.

R.

Rendkívüli államsegélyért folyamodók. 47.

Ref. segélyegyleti segélyért folyamodók. 48.

S. Sz.

Sárközi kántortanítói díjlevél nem hagyatik jóvá. 24.

Szabó József főjegyző egyházkerületi egyházi pótképviselővé választatik. 43.

Számadás mintát készítsen a számvizsgáló bizottság az egyházi számadások egyöntetősége czéljából. 8.

Szatmárhegyi állami tanító Kovács József kántori díj kiutalása iránti kérelmének ügyiratai egyházkerületre felterjesztetnek. 51.

Szatmárhegyi egyház elszakadási szándéka ügyében küldöttség nevezetik ki. 15.

Szatmári főgymnasium igazgató tanácsába Bencsik István esperes választatik meg. 42.

Szatmári tanítónőképezde segélyezési ügyében számvizsgáló bizottság adjon véleményt. 14.

Szavazatot nem adott egyházak iránti eljárás. 11.

Szell György zsinati egyházi pótképviselővé választatott. 10.

Szentpéteri Jenő uszakai volt gondnok számadási hátralékaért e. m. ügyész által beperesítendő. 25.

T,

Tanítókért ingremiació sem az egyházaktól, sem a tanítóktól ezután nem fizettetik. 37.

Torday Imre vil. zsinati képviselőnek választatott. 10.

U.

Uszkai volt gondnok Szentpéteri Jenőn a számadási hátralékokat e. m. ügyész per útján vegye be. 25.

Zs.

Zsinati képviselők választottak. 10.

Zsinati képviselőkre nem szavazott egyházak elleni eljárás. 11.

